

VOLEM UN PAÍS CLAR: I, PER AIXÒ,  
CAL TENIR LES IDEES CLARES

«Tota nació conscient de si mateixa aspira a la unitat estatal, perquè d'altra manera no pot organitzar-se, i si aconsegueix la seva aspiració, ha de defensar-la com al seu més preuat patrimoni». (Filosofia del Dret, d'en Mayer).  
«Cal patir allò que els altres ignoren, quan estimes com els altres no en saben. No hi ha recompensa per a certs patiments, i és menester de sofrir-los sens esperar-ne la recompensa». (M.P.M.B. Maeterlinck, 1862-1949, escriptor flamenc).

«Beviem a glops  
aspres vins de burla  
el meu poble i jo.  
Escollíem forts  
arguments del sabre  
el meu poble i jo.  
Una tal lliçó  
hem hagut d'entendre  
el meu poble i jo...».

(Salvador Espriu, 1934-1986, poeta de la resistència catalana contra l'ocupació feixista espanyola).



# L'ESTEL

Amb el suport de:



GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura  
Direcció general de Política Lingüística

A.P.P.E.C

ASSOCIACIÓ  
DE PUBLICACIONS  
PERIÒDIQUES  
EN CATALÀ



XX ANYS DE  
L'ESTEL

paisoscatalans.org/estel  
E MAIL focifum@teleline.es

ANY XX. NÚMERO 462

1<sup>er</sup> DE JULIOL DEL 2001

PREU: 300 PTS - 1,80 euros

## SANTA EULÀLIA DEL RIU



Fa 5 anys que n'Anna Bascuñan regenta la Rentaduria ECOSEC a Santa Eulàlia. Tel. 971 339 526



Des dels 13 anys en Miquel Sastre ven peix a la Peixateria Pau de Santa Eulàlia. Són pare, Pau Sastre la va obrir l'any 1946. Tel. 971 330 008



Fa 2 anys que n'Alexandre Barrera i na Yoyi Casuso obren el Bar El Puntal al Port de Santa Eulàlia. Tel. 677 274 286



Fa 10 anys que en Harald Nuske de Bremen regenta la Immobiliària La Torre al Port de Santa Eulàlia. Tel. 971 332 526



N'Antoni Tur és un dels monitors del Centre de Joventut que està ubicat al Port de Santa Eulàlia al costat del Club Nàutic. Informació universitària, temps lliure, navegar per internet, llegir revistes. Hi trobareu l'Estel. Tel. 971 339 065



Fa 6 anys que na Rosa Torres de Sant Miquel de Balanzat va obrir la Pintureria Santa Eulàlia. Tel. 971 332 422



Fa 3 anys que n'Iris Ruiz a la qui veiem amb sa mare, regenta la Perruqueria Iris Art al carrer de sant Joan de Santa Eulàlia. Tel. 071 330 320



En Paco Tur és l'amo del Celler can Pere a Santa Eulàlia. Son pare en Pere Tur el va obrir fa 36 anys. Se menja a la carta per una mitjana de 4.000 ptes. Tel. 971 330 056



Fa 7 anys que na Raquel Ramírez a qui veiem amb na Loli Quesada regenta la Cafeteria Ruidera a Santa Eulàlia. Plats combinats i tapes. Tel. 971 339 064



Fa 13 anys que en Miquel Colomar de Sant Llorenç i na Lina Torres de Santa Eulàlia regenten la Cafeteria Lina prop de l'Ajuntament. Sempre està ple de guàrdies i policies que hi van a pegar una mossegada. Se menja per un miler de pessetes. Tel. 971 330 376



Holly Louise és la madona jove de la botiga de moda Kool a Santa Eulàlia. Sa mare Jayne Thomas la va obrir fa 4 anys. Tel. 971 330 058



N'Ursula Rouschdy d'Alemanya regenta La Oficina al carrer de sant Vicenç de Santa Eulàlia. Immobiliària i administració de finques. Tel. 971 319 116



Fa mig any que na Núria Ribes ha obert la botiga de Moda de Talles Grosses al carrer del Puig de Missa. Tel. 971 332 539



Fa 14 anys que en Pep Costa, a qui veiem amb dues clients, va obrir el bar Germans Costa a Santa Eulàlia. És un lloc del Barça. És el lloc on se venen els bitllets de l'autobús de línia que vos pot dur per tota l'illa. Tel. 971 332 622



Fa 7 anys que na Caterina Escandell fa de secretària a l'empresa Comercial Guasch a Sant Llorenç de Balàfia. Comercialitzen cerveses, vins i licors. Tel. 971 325 056



Especial dedicat a  
**SANTA EULÀLIA DEL RIU D'EIVISSA I  
S'ARENAL DE MALLORCA**  
Si vos ha agradat, telefonau al **971 26 50 05**  
i el vos enviarem cada quinze dies



# EDITORIAL

# Amb s'herba molla se'n torquen es cul

**S**i voleu saber com és i que pensa una persona, donau-li un poder total i observeu com actua; si voleu saber la ideologia real d'un partit polític, donau-li majoria absoluta. Començam a tenir-ne proves inqüestionables amb el PP; el mes passat us comentàvem el discurs que sobre el castellà li feren llegir, irresponsablement, al rei. I amb motiu de les eleccions al parlament basc hem tingut oportunitat de comprovar el que es proposen sense romanços ni eufemismes.

Hi ha un adagi que ens recorda que “el llop muda de dents, però no de pensaments”; o, per dir-ho en una llengua de “trobada”: “muda el lobo de dientes, pero no de mientes”. I ara aquesta gent ja no muda ni les dents, es mostra tal com és i no s’amaga ni intenta dissimular les seves pretensions; sense caretes, sense disfresses, ens diu el que vol i cap on vol que anem tots; i s’enfada molt quan qualcú es desvia del guió que han escrit.

I és que, a més, amb els anys els defectes no se suavitzen ni es dissimulen, sinó que s'accentuen. A vegades aquestes arrels ancestrals els juguen males passades; només així s'explica que un feixista declarat –ara demòcrata de tota la vida– en plena campanya electoral menyspreï els bascos dient-los que parlen una llengua “prehistòrica” i de “museu”. Amb amics com aquest, al PP no li calen enemics. Ara be, són declaracions simptomàtiques del que comentavem el mes passat: un rebuig categòric a tots les llengües que conviuen amb la seva i un desig, també categòric, de veure-les eliminades. No és una actitud ni una mentalitat nova, ve d'enrera; el que passa és que ara la manifesten sense fingiments. Per això un feixista “prehistòric” com el senyor Fraga –presentat repetides vegades pel senyor Aznar com a model d'espanyolisme– fa aquestes declaracions; i és que, com deiem, les virtuts i els defectes s'intensifiquen amb el pas del temps. “Qui ase va a Roma, ase torna”; diríem que quan torna, en torna més ase.

El que passa és que, adesiara, les coses no surten com s'esperava i una croada redemptora es converteix en un fracàs estrepitos; hi ha persones que no s'empassen les mentides ni les amenaces ni estan disposades a combregar amb rodes de molí. En aquests moments d'ofensiva impúdica i descarada contra la nostra llengua i la nostra manera de pensar tenim un avantatge: la insolència i el cinisme amb què actuen determinats poders és tan evident que ningú es pot sentir enganyat ni hi ha lloc per a mitges tintes; o realment som valents i defensam el que som, o ens deixam arrossegat per les circumstàncies mansament, còmodament, covardament. El poble basc ha sabut donar una resposta clara i valenta que ens pot servir d'exemple. Possiblement tenien present la dita segons la qual "amb l'herba mollà se'n torquen el cul". De la revista "Es saig d'Algaida". **Ω**



# EINES INCA S.L.

## Eines per a la construcció • Estanteries industrials

C/.Antoni Torrandell, 94 - Tel. 971 50 00 44 - Fax 971 88 03 11  
07300 INCA (Mallorca)

# CARTAS

# Botiflers

## EN PIERRE KLANFER

Carnet d'identitat 921292101289

15bis, carrer Roger Salengro

92120 MONTROUGE

FRANÇA

El meu acord total amb el senyor Fàbregues, de Reus. Podem veure, a més, com els espanyols no respecten ni la cultura castellana, quan no combrega amb les seves rodes de molí; quan, per exemple, és anarquista ! (exili d'Antonio Machado, de Manuel de Falla.)

Pitjors que els espanyolistes son els botiflers que presumeixen de catalanistes, i ho son TOTS els polítics catalans, fins i tot els ERC<sup>1</sup>. Perquè no posem punt final a tanta injustícia ? Perquè quan hi ha eleccions quedem atrapats entre botiflers, botiflers, botiflers, espanyolistes, botiflers I espanyolistes<sup>2</sup>. I deixem els revolucionaris bascs escandalosament sols, manifestant contra ells.

Aquí no hi han carrers Julià Grimau (n'hi ha a moltes ciutats de l'estat francès) ni Quico Sabaté. Es per no ofendre els criminals franquistes contra la humanitat<sup>3</sup>. En dos bons llibres que és diuen « Un rey golpe a golpe » i « No era això » s'explica fil per randa la venda de pàtries, de països, d'objectius de lluita i d'il·lusions en els anys de la vergonya dita « transi-

ció ».

Sent sols els Bascs, França i Europa son còmplies d'Espanya. Amb les ovelles negres (ardi beltzak) com amb els homes negres: un bon genocidi, a la ruandesa ! Així de clar ! Torturin en les comissaries espanyoles, com ho fan els governs titelles a Africa, com feia l'exèrcit francès a Algèria, i morts o silenciats els molests, tot va bé per la burgesia internacional. Si els Bascs no fossin sols, això canviaria ràpidament. En no ser tampoc lloc d'inversió (d'exploatació) segura Catalunya ni la resta de la Península (Castella inclosa), els mateixos que avui lliuren militants a la tortura exigirien d'Espanya algunes concessions fortes.

Us heu fixat en que els espanyolistes, tan nacionalistes, no son ni patriotes quan és tracta d'alienar la capacitat de decisió (fins i tot militar) del seu país? Veure Europa, l'euro i l'Otan! Igual que els jacobins francesos!. Ω

ETA si perquè pau si

- 1 No hi ha cap lloc per la solidaritat amb ETA . En Barrera afegeix que tampoc pels negres i els àrabs! Dins tanta canallada no falta la coherència!
- 2 Voleu canviar? Molt bé. Proponem la gran novetat: mas de lo mismo.
- 3 Franco és Hitler (Pau Casals)

# CARTA OBERTA A

**L'Excma. Sra. Anna Birulés i Bertran**  
**Ministra de Ciència i tecnologia**

**Senyora:**

Amb aquesta carta sol·licito la retirada de l'avantprojecte de la Llei de Serveis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic, que apareix publicat per a la consulta de hom qui ho desitgi a l'adreça d'internet [http://www.setsi.mcyt.es/novedad/consulta\\_anteproyecto.htm](http://www.setsi.mcyt.es/novedad/consulta_anteproyecto.htm). Addicionalment us sol·licito la dimissió immediata dels responsables polítics de la redacció de l'esmentat avantprojecte, ja que amb la seva actuació han demostrat un desconeixement absolut del que representa internet per al desenvolupament de la societat espanyola.

Segons el meu parer, el text de l'avantprojecte suposa el fi de la internet espanyola concebuda com un espai lliure, ja que estableix tant una censura prèvia dels continguts presents a la Xarxa com traves administratives impossibles de complir per totes aquelles iniciatives que permeten publicar informació lliure a la Xarxa.

L'esmentat avantprojecte contradiu totes les declaracions efectuades per vostè i pel president del Govern, Excm.. Sr. José María Aznar, en el sentit de fomentar el desenvolupament d'Internet a Espanya, i molt especialment el Pla d'Acció infoXXI, publicitat des del Ministeri que vostè té l'honor i la responsabilitat de dirigir. Ω

## CARTA DES DE L'INVERN

# Ens ha agradat molt la propaganda

DATA: MON, 18 JUN 2001 19:20:43 +0200 (CEST)

DE: KOLDO MESTISOFELES <BELCEBU0666@YAHOO.ES>

**A: FOCIFUM@TELELINE.ES**

**Mateu Joan i Florit.** Aquí baix ens ha agradat molt que fessis referència a la carta que en Lucifulo t'envià el 30 de maig passat. Ara estam molt al corrent de la desavenència entre el reaccionari Ricard Colom i el nostre bon amic (bon amic segons el d'allà dalt) Miquel López Crespi. Això ens alegra molt, que la gent es baralli. Ah, Mateu, no t'o-

blidis de saludar En Verdera de part de tots nosaltres dimonis i dimonions i fes pública la nostra solidaritat amb la seva causa. Ω

**JaJaJaJaJaJaJaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa-  
aaaa**

## Koldo Mefistofeles Belcebu



## Carta des del Nepal

**Nepal.** Us transcrivim aquesta informació que ens ha arribat des del Nepal: "Deu! els dos últims dies han estat una mica flipants, a la meua vida. Les notícies que us arriben a NZ, són probablement la merda de la

CNN. El rei i la seva família morts al Nepal, van ser des del principi per la gent un símbol de la independència amb respecte al domini imperialista; aquest és el motiu pel qual el dolor és tan gran. El germà del rei acaba de ser coronat i la gent s'està sublevant. El germà del rei es molt odiat pels nepalesos i per altres activistes. Va ser expulsat del Nepal per corrupció i va anar a viure a la Índia. La campanya contra la corrupció es molt gran i el primer ministre és un dels objectius. Així que quan tota la família (13 persones) va ser assassinada, el govern va acusar al príncep de la corona dient que ell va disparar a tots i després a ell mateix. Ningú s'ho va creure. Ara el govern diu que va ser un accident. Collons!, sento que això sigui una bogeria, però estic escrivint a sac; estem amenaçats per l'exèrcit, que està per tot arreu. Així que bàsicament el germà del rei ho va arreglar tot per a que el seu fill assassinés a tots i ell podés ser el rei. La gent no l'accepta i els disturbis són per arreu. S'ha imposat la llei marcial i sembla que la conferència estigui a punt de cancel·lar-se. De totes formes quedem alguns/es de nosaltres treballant a internet i recolzant. Les organitzacions radicals que van organitzar això han estat il·legalitzades i sota la llei marcial temen ser detinguts/des. Alguns/es de nosaltres ens han agafat en manifestacions al carrer. Crec

que tinc bones fotografies dels policies colpejant amb pals als i les manifestants, encara que en aquell moment jo estava corrent tot el ràpid que podia. Deu persones han mort per trets de l'exèrcit. És molt important que això es difongui, ja que estan impedit informant sobre tot plegat. L'únic testimoni viu de la massacre acaba de ser enverinat pel govern, per el que no queda cap testimoni apart del fill del nou rei, que segons el que pensa la gent, va ser qui ho va fer. El comitè d'investigació està format exclusivament pel partit en el poder i és una farsa. La gent d'aquí es al·lucinant, no té mes que les seves mans i s'estan enfrontant a pistoles, barres, navalles...

Espero que les meves fotos siguin bones. Uns 10 de nosaltres tenim ganes de recolzar al poble nepalès i portar la seva paraula als nostres països. Ahir vam anar caminant fins als seus poblats camperols per repartir recursos i menjar, ens van rebre com herois, va ser l'hòstia.

Ens vam quedar atrapats perquè l'exèrcit va donar ordres de que desapareixin si tornaven a la nostra base. Una bogeria. Estem a resguard perquè som ex-trangers/res, i estar participant en la història ens fa sentir forts. Aquest ritme, l'exèrcit del Nepal s'enfronta a una guerra civil i final de la monarquia, és un privilegi increïble poder estar aquí. Som un grup ferm i molt unit i esperem marcar la diferència.

Torno a córrer, hi ha toc de queda en mitja hora, i si estàs al carrer et desapareix. Intentaré escriure aviat. Salut." Amy 07/06/01

### ANTIFEIXISME

## Víctimes indignes a Cassà

**Cassà de la Selva/Gironès.** Dilluns 11 de juny els mossos d'esquadra detenien els presumptes (en aquests cas sí) autors de l'atac amb còctels molotov contra la mesquita de Cassà el passat 21 de maig. Segons la versió de la policia es va tractar d'una acció amb danys de poca importància però que "va provocar una certa alarma social". Per al portaveu de la policia "tot sembla indicar que es va tractar d'una gamberrada després d'una nit de gresca". L'atac amb foc, però, va ser la culminació de tota una setmana d'assetjament i agressions contra la mesquita en forma de pintades amenaçants, vidres trencats i panys inutilitzats, i el seu abast podria haver estat molt més gran si les flames haguessin entrat al local.

La premsa oficial (El Periódico 12 de juny) també obvia aquestes agressions i les presenta el fet com aïllat i poc rellevant, destacant entre la informació els "escassos" danys de l'incendi, "...es va apagar sol i no va ser necessària la intervenció dels bombers". Tampoc fa referència a les nombroses agressions de caràcter

racista que durant l'últim any s'han produït a les comarques gironines i sense les quals no es poden entendre els fets en tot el seu abast. Per acabar, segons el mateix diari, "els veïns de la zona van demanar... a l'ajuntament el trasllat del local, que es fa servir de mesquita per una cinquantena de persones...", informació que ja no només és tendenciosa sinó rotundament falsa. Una nota penjada a Vilaweb, en la que s'informa d'una reunió entre veïns i ajuntament de Cassà, explica: "Aquests veïns han reiterat en diverses ocasions que no tenen res en contra d'aquests immigrants i que l'únic que volen és que es garanteixi la seguretat del carrer i que el local no torni a patir atacs". La notícia, sense foto, la trobem a la secció 'Cosas de la Vida', al costat d'un breu titulat "interceptats 117 'sense papers' més a l'estret".

Tot un exemple de tractament policíac i mediàtic quan les víctimes són els pobres i els exclosos, les víctimes indignes; en contraposició a les víctimes dignes amb que omplen les portades de tots els seus telediaris. Contra-Infos 12/6/01. Ω



## La necessària independència

PERE FELIP I BUADES

**Q**ue és ben necessària la nostra independència és una idea que va arrelant a poc a poc entre els qui parlem català, als qui pertanyem a la cultura mallorquina, als qui compartim tradicions i costums, als qui per tal motiu venim patint l'opressió de polítics, militars, religiosos, dels poders econòmics i mediàtics espanyols o pro espanyols fins ara. A partir d'ara caldrà afegir-hi el dels alemanys, en l'aspecte econòmic, cultural i lingüístic, i el dels magribins i subsaharians per la pressió que exerciran en aspectes culturals i lingüístics, molt semblants als que estan exercint els espanyols-andalusos.

Que és necessària la independència per a nosaltres, és obvi si pretenem ser amos de les nostres vides, de les nostres hisendes, del nostre destí i si volem seguir vivint en harmonia amb la nostra terra, la nostra gent, la nostra cultura i la nostra llengua.

Que és necessària aconseguir la independència d'Espanya és quelcom que, entre persones civilitzades i cultes, no fa falta debatre. Està massa clar el robatori a que estam sotmesos per Madrid que no posa fre a l'hora d'explotar i recaptar la riquesa que estam i hem estat generant durant els darrers anys amb el nostre treball, amb la nostra generositat i la nostra solidaritat estúpida, a l'anar dirigida cap a qui ni la necessita ni la mereix.

Que és necessària la independència dels Països Catalans és d'una clarividència total, si pretenem modernitzar-nos i entrar a formar part de manera digna, del poble d'Europa on haurem de conviure, en igualtat de condicions, amb els italians (pobles federats entorn d'un sistema de vida polític, la República, els belgues (on conviuen dos pobles i dos cultures diferents independents entre si), Els alemanys (políticament federats entorn del federalisme), els espanyols (una estranya anacronia administrativa que vol ajuntar diferents pobles i diferents cultures: la basca, la gallega, la catalana, l'andalusa, la castellana, entorn d'una monarquia parlamentària que, avui en dia, no

és res més que un paraigua protector d'una situació política i social que propicia la injustícia entre els pobles d'Espanya, la intolerància cultural d'un govern amb somnis imperialistes desfasats i la impunitat a les pràctiques corruptives d'aquells que engreixen les seves butxaques a costa de buidar les del seu proïsme, espanyols tots, adormits pels mitjans mediàtics manipulats pels poders fàctics que juguen per a l seua profit amb els sentiments de qui, sense adonar-se'n obeeixen les consignes uniformadores que els garantitzen el poder.

Que la independència del nostre poble és necessària, que ho és; no ho és més que la necessitat que cada u de nosaltres, individualment, siguem capaços de ser-ho, de practicar-ho. Que siguem capaços de lluitar individualment per la nostra independència, siguem capaços de combatre i reivindicar allò que ens pertany i defensar-ho davant els agressors, davant els invasors, davant els opressors que ens volen despollar de tot: de la nostra terra, de la nostra llengua, de la nostra cultura, de les nostres possibilitats polítiques de regir el nostre destí. I "ellos", els agressors, els invasors, els opressors, estan aquí. Viuen entre nosaltres i conviuen amb els nostres fills, pares i germans. "Ellos" no ens estimen, simplement ens toleren (per ara). Si us hi fitxau els reconeixereu. No és que tinguin cap marca especial. Els coneixereu perquè quan parlen per la ràdio o la TV, sempre utilitzen el Palma II per a identificar el nou hospital que s'està construint a la finca de Sant Llätzer. Par a "ellos", per els invasors, la definició de Son Llätzer el sona massa mallorquí. I no ho consenten. No poden assimilar-ho. D'aquesta manera descobreixen el seu talant intolerant i feixista

De "Ellos", d'aquests invasors infiltrats en les nostres vides, és de qui hem de començar per independitzar-nos. Aquest ha de ser el començament per tal d'aconseguir la independència de la nostra nació. Ω

## Solidaritat amb el patriota català Ricard Colom

Hem rebut una carta oberta escrita pel periodista de El Mundo a Ciutat de Mallorca Miquel López Crespí insultant i atacant greument al conegut militant nacionalista Ricard Colom.

Volem solidaritzar-nos amb gent que, com Ricard, defensen un nacionalisme desacomplexat, sense implicacions ideològiques totalitàries, gent que defensa un nacionalisme democràtic i no condicionat per teories ideològiques que han estat rebutjades per la seva irracionalitat per la gran part del món.

L'atac contra Ricard Colom per defensar un nacionalisme sense condicionants i amb sentit d'estat fa que els sectors més reaccionaris de la classe política pretesament nacionalista (reaccionaris per què no han sabut reaccionar enfront els canvis que han fet trontollar les estructures polítiques i ideològiques els darrers 10 anys a tot el món) l'ataquin acusant-lo de

falangista, requetè o franquista, i no ens enganyem, és justament el nacionalisme espanyol el que juga la carta de defensar l'existència d'un nacionalisme català pretesament revolucionari per què d'aquesta manera l'impossibilita per arrelar a la societat catalana, són els mitjans de comunicació com El Mundo que fan de portaveus d'aquests grupscles ideològics ancorats en el passat i radicalitzats en unes teories socials allunyades del sentiment popular.

Solidaritat amb els patriotes catalans que creuen en la Llibertat.

Solidaritat amb en Ricard Colom. Ω

Xavier Andreu

Unitat Nacional Catalana

correu@unitat.org

http://www.unitat.org





## Cosme Vidal, l'insularisme i la restitució del Consell

BERNAT JOAN I MARÍ.

PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

M'ha arribat la notícia del traspàs d'en Cosme Vidal, qui fou primer president del Consell Insular d'Eivissa i Formentera. Com a tal, encarnà la recuperació de la institució de govern insular (interinsular de les Pitiüses, realment), que vol continuar la Universitat d'Eivissa, perduda després de la Guerra de Successió, l'any 1715. El seu nom, idò, quedarà gravat en la història de l'Eivissa de finals del segle XX.

Em vénen al cap, a doll, records personals del president Vidal i del sempre fraternal Cosme, però pens també que cal recordar-lo com l'home que ens va representar, col·lectivament, a eivissencs i formenterers, en la nostra recuperació institucional. En Cosme Vidal era, bàsicament, un insularista eivissenc,

una persona que volia allò que, segons la seua interpretació, més pogués convenir a Eivissa i Formentera. Hi ha alguns fets que el caracteritzaren especialment, i m'agradaria destacar-ne dos: en primer lloc, que volgué mantenir la seua independència política i es resistí a afiliar-se al PP (afiliació que li era exigida des d'aquest partit). Es mantengué ferm en les seues conviccions, i li ho feren pagar molt car. La seua postura entenc que fou d'una gran dignitat. En segon lloc, i parcialment com a conseqüència d'això primer, en Cosme Vidal representà, en l'únic escó obtingut, la FIEF (Federació d'Independents d'Eivissa i Formentera), l'únic partit insularista que ha aconseguit, a través del sufragi universal directe, representació al Parlament de

les Illes Balears. Des del seu escó de paper (i des de l'autèntic, al Parlament), amb una llibertat superior a la que mai havia tingut, trobam el Cosme Vidal que s'apunta decididament a la defensa de les idees en les quals més creia i que més el convenien. Tant de bo els insularistes més o manco conservadors (que avui majoritàriament militen al PP) s'haguessin organitzat en un partit netament eivissenc, autònom i amb personalitat pròpia, a l'estil d'Unió Mallorquina a la balear més gran! Avui, probablement, Eivissa seria una mica menys sucursalista i els eivissencs estarien una mica més autocentrats. Per això, emperò, haurien fet falta dirigents polítics de la talla d'en Cosme Vidal, capaços de plantejar una alternativa al Partit Popular en

clau eivissenc. I aquests dirigents, a Eivissa i Formentera, els han mancat.

Aquest és el Cosme Vidal que voldria servir en el record. El mateix amb qui, abrandadament, sent joves estudiants, discutíem en un dinar memorable, a Barcelona, amb motiu de la inauguració de la Casa d'Eivissa i Formentera a Catalunya. En aquella ocasió, amb cautela, però sense amagar-se'n, el president Vidal va parlar dels llaços culturals i lingüístics que uneixen Eivissa i Formentera amb el Principat. Els estudiants volguérem tensar la corda, i, amb ànim una mica provocatiu, saludàrem l'adhesió de Cosme Vidal a l'ideal de construcció dels Països Catalans. Seguí una discussió abrandada, forta, plena de passió i d'energia, que ens féu més coneguts i molt més amics. Des d'aquell dia ja ens trobarem i retrobarem repetidament. Fins fa ben poc, en què una vegada a la setmana ens trobàvem a la tot just creada Televisió d'Eivissa i Formentera. En Cosme Vidal sempre havia ten-

gut una afecció extraordinària als mitjans de comunicació. Era un polític nat, però potser fins i tot per damunt d'això, era un periodista vocacional. Tenia una capacitat empàtica, de connectar amb la gent, que el feia planer i assequible. Compartir aquesta experiència comunicativa sempre era agradable i estava marcat per aquella quotidianitat que alhora resulta tranquil·la i estimulante.

Les persones que ens deixen perviuen en la memòria d'aquells que quedam. Algunes, a més, marquen fites que deixen un pòsit en la història de les col·lectivitats humanes. Cosme Vidal n'és, indubtablement una: amb ell Eivissa i Formentera, per primera vegada després de la desfeta de principis del segle XVIII, recuperaven una institució pròpia d'autogovern, el principi d'un camí que ens tocarà continuar i eixamplar. Amb ell, també, es perfilà una aspiració, de moment estroncada, d'un insularisme polític amb presència parlamentària i amb projecció de futur. Ω

## Ser diferent front a la mediocritat

"En aquest món no hi ha major pecat que el de no seguir l'abanderat

(...)

no, la gent no s'estima pas que cadascú tingui sa pròpia fe".

(D'una famosa cançó de cantautor francès-occità dels anys 60, cantada en foraster pel valencià Paco Ibàñez).

"Els grans esperits sempre han trobat oposició violenta de part de les mediocritats, les quals no poden copsar quan algú no se sotmet irreflexivament als prejudicis hereditaris ans fa un ús honest i valent de la seva intel·ligència".

"Els grans esperits han trobat sovint l'oposició violenta de

les ments dèbils"

"Qualsevol que mai no ha comès una errada, no ha provat mai res de nou".

"Qui segueix alegrement la música en formació tot desfilant-hi ja s'ha guanyat el meu menyspreu. Ha rebut un cervell gran per error i amb l'espinal dorsal en tindria ben bé prou".

(Albert Einstein, 1879-1955, científic judeoalemany nacionalitzat nord-americà, Premi Nobel de Física del 1921)

"Hi ha dins els amagatalls de tots els cors dels humans un desig de distinció que duu tothom primer a esperar i llavors creure que la Natura li ha dat quelcom de peculiar".

(Samuel Johnson, 1709-1784, escriptor anglès)

"Tot allò novell o estrany augmenta el plaer de la imaginació, car omple l'ànima de la sorpresa consegüent, satisfà la seva curiositat, i li dóna una idea que abans no posseïa".

(Joseph Addison, 1672-1719,

viatger, escriptor i estadista anglès)

"Desconegut, si en passar em trobes i desitges parlar-me, ¿per què no ho haves pas de fer? I per què no havia de parlar-te jo?"

("A tu", a "Fulles d'Herba", Walt Whitman)

"A muntó persones no temen res amb mes paor que de prendre postura que destaquí gaire i clarament del parer general. La tendència de la majoria és la d'adoptar un punt de mira tan ambigu que ho inclourà tot, i tan popular que hi inclourà tothom. Ningú que acaroni idees altes i nobles les deu amagar sota una aparença d'aridesa per por a ser anomenats diferents".

(Martin Luther King, Jr., 1929-1968, líder afroamericà i pastor baptista pels drets civils i contra la guerra del Vietnam)

"Quan trobis un home que sia alhora fort i cortès, alegra-te'n car és una glòria de guaitar-lo, i àdhuc el cec pot albirar ses qualitats".

litats".

"Me n'alluny de la gent que pensa que la insolència és coratge i la tendresa covardia. I me n'alluny també dels qui creuen que la xerrameca és saviesa i el silenci ignorància".

(Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

"Sols hi ha una via per a escapar-se de l'alienació de la societat d'avui en dia: retirar-se'n".

(Roland Barthes)

"Viure és sentir-se perdut".

(José Ortega y Gasset, 1883-1955, filòsof i escriptor del protofeixisme espanyolista)

"Un heretge és algú qui guaita amb els ulls propis".

(Gottfried Ephraim Lessing)

"Prengui el camí menys transitat i això féu tota la diferència".

(Robert Frost, "The Road not taken")

"No vagis pas allà on el sender pot dur-te, vés, altrament, on no hi ha senda i deixa-hi un rastre".

(Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, polític i pensa-

dor nord-americà)

"Les meves amistats de joventut, algunes, eren certament molt bon escriptors llavors -o sobretot llavors-, donaven a llurs escrits i a llur vida un curiós toc paradoxal, una guspira dadà, d'aquest o d'aquell moment, un fer l'ull viu amb centelleig, un aire d'una sofisticació natural, d'un preciosisme divagant -crystal·lin i argent, reflexos d'una pedra semipreciosa- que resultava força seductor, com una porta oberta devers un món obert, sense les cadenes del convencionalisme, aparentment borratxos de pura llibertat i densos com les bravades del patxuli: vet ací d'on pots aprendre que la vida podia ser altrament".

(autocitació).

"Llig cada dia quelcom que ningú més no llig. Pensa cada dia quelcom que ningú més no pensa. Fes cada dia quelcom que ningú més no fos prou fava com per a fer-ho. És dolent per a la ment de pertànyer contínuament a la unanimitat (de la majoria)".

(Christopher Morley). Ω

### Mallorquí!

**La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada.**



### Restaurant Hípica son Pardo

Menús a 900 ptes.  
Diumenges a 2000

Tel. 971 201 017





## Apunts per la nostra història

PER JOAN ANTONI ESTADES DE MONCAIRA I BISBAL.  
TARJA INVESTIGADOR 159 MC AHM

### 7 de desembre de 1736

Consta – sota el títol “Un raro (sic) naixement” – aquesta anotació del vicari de Sa Pobla, Antoni Martorell al llibre de baptismes de Sa Pobla (B 1 /57 que es conserva a l'arxiu diocesà de Mallorca).

Comença dient: “Certifich (sic) i don fe jo abaix firmant (sic) com als vuit del mes de desembre de mil setcents trenta sis circa les dos (sic) de la tarda nasqué una criatura humana filla de sos pares; tenia dos caps ben distints (sic) y (sic) separats Un dels quals ab (sic) totes les perfeccions qualescunes de elles y de distinta formació. ... Dos caps, dos cames, dos braços, un coll una esquena.”

El vicari Martorell explica aquest naixement de criatures siameses per la relació que li ha fet la “levadora” (sic), la vídua Catalina Bennasser, i dona tot una mena de detalls sobre la llargària i amplària dels dos caps

### Divendres 17 de maig de 1940

Aquest dia, a un bloc de notes i en llengua francesa – per la qual cosa tradueix al català – els meus pares tenen apuntat: “ Prop les 3 hores del capvespre amb la meua esposa i el nostre fill ( la lletra és del pare) així com el nostre germà Anto-

ni Bisbal, la seva esposa, les seves cinc al·lotes i el seu nin qui de Reims havien arribat el vespre abans. Nosaltres onze (sic pel numero) partim en cotxe cap a Neuvent sur seine, Arribats a aquesta localitat agafam una camiona de servei que ens duu a Sens Yonne. Es el vespre i anam a reposar-nos i sort que hem pogut trobar un dormitori a un hotel. L'hotel de Paris. Un s'arregla com un pot. Es la guerra. Les meves nebodes dormen dintre el llit i també el meu nebot Antoine. Al meu nin, damunt una taula, li fan el seu llit. Jo amb el meu abric dorm pen terra i els altres feren poc més o manco igual.”

### Dissabte 18 de maig de 1940

«De Sens agafam un taxi – continua apuntant el pare en el esmentat bloc de notes – que ens duu a Montargis. Arribats a Montargis agafam altre taxi qui ens duu a l'estació dels Aubrais en el departament de Loiret on a migdia anam a un restaurant a menjar i cap les dues del capvespre agafam el tren en direcció de Bordeus. Arribam a l'estació d'aquest país (sic) per la nit i hem d'esperar el tren que ens ha de conduir a Lorda. A l'estació de Burdeus han posat un Centre d'acolliment pels refugiats i ens han donat cafè amb llet amb formatge i salsixon pels infants. Hi ha cunes per a poder reposar. El nostre fill aprofita aquesta avinentesa excel·lent per a fer un bon som. »

### Diumenge 19 de maig de 1940

«Esperam – continua escrivint mon pare – a l'estació de Bordeus el tren vers les quatre de la matinada que ens ha de dur a Lorda i mentre estam en aquesta espera, ens topam amb uns amics de Reims : Mademoiselle Diol i Madame Antoine la seva germana, les nostres fidels clientes qui al igual que nosaltres van a refugiar-se a Lorda.

El tren parteix cap a les set de l'estació de Bordeus o sigui amb un retard de almenys quatre hores i arribam, aquí a Lorda, final del trajecte del nostre viatge prop de les onze del mati i el Centre d'acollida de l'andana de Lorda ens dona una tassa de cafè amb llet i pa. Després una dona encarregada per aquesta feina ens condueix on hem d'anar a estar. Estam allotjats a la Pension Sainte Jacqueline al número 12 de la rue de la Fontaine. La madona d'aquesta casa és Madame Cabet. El meu cunyat i la seva família són allotjats a la pensió veïnada, ca Monsieur Spolidor, al número 10 del mateix carrer. A migdia cadascú té el «seu fogar» i pren el seu menjar. A nosaltres a la nostra pensió ens donen una habitació. Un quartet amb un llit, un sofà que serveix de llit pel nostre nin, una tauleta vella de nit, un sant crist i un poelet per posar aigua beneïda i poc temps després ens donen una taula rodona de ferro. Tot això forma el nostre dormitori situat al tercer pis de la pensió i el meu cunyat i la seva família també són allotjats cap a l'àtic de la seva pensió. Però ells no es queden gaire temps en aquest lloc perquè el meu cunyat lloga un pis a l'avinguda del Mariscal Joffre d'aquesta mateixa ciutat de Lorda.

Fent continuació a lo dit abans, el mateix dia de la nostra arribada aquí a Lorda i haver donat un detall i una expli-

cació de la nostra instal·lació, el capvespre amb el meu cunyat i la seva família hem anat a fer una passejada i la primera visita a la Grotte (Cova). Ha sigut la nostra primera visita a la Mare de Déu de Lorda, a aquest lloc sant (sic) per a pregar davant aquesta imatge miraculosa que com nosaltres sabem és en aquest lloc i en aquesta mateixa cova que el 1858, l'11 de febrer, la Verge Immaculada aparagué a una pastoreta anomenada Bernadette Soubirous. La Puríssima li aparagué devuit vegades. La darrera vegada fou el 16 de juliol festa de la Mare de Déu del Carme. »

### Dilluns 20 de maig de 1940

« Feta aquesta crònica de la nostra arribada en aquesta ciutat de Lorda on ens quedam com refugiats ja que no sabem quin temps durarà la guerra – segueix escrivint el pare – hem anat al Centre d'acollida que es troba davant les Cases de la Vila per fer-nos inscriure i alguns dies després anirem al despatx de la policia per a notificar la nostra arribada i aquesta quedi enregistrada en el document d'identitat i per tant està en regla »

### Maig de 1940

També és el meu pare que escriu al mateix bloc : «Cada dia feim passejades sobretot per a què el nostre fill aprofita d'aire sa i pur i de tant en quant anam a resar el rosari a la Cova i fer una visita a la Mare de Déu de Lorda.

La guerra sembla girar d'una altra manera.. Els holandesos es retiren, el Rei de Bèlgica (sic) capitula i abandona amb les seves tropes: els alemanys ocupen Holanda, Luxemburg, Bèlgica i prenen molt terreny a la França... » Ω

## La monarquia muda

Alguns fets recents, entre d'altres la visita a la Casa Museu Pau Casals del Vendrell, relacionats amb la monarquia borbònica, evidencien un notable grau de degradació política.

Arreu dels Països Catalans funciona un cert dualisme. Com encertadament exposa l'editorial de l'Opinió Catalana, que va celebrar unes nodrides jornades de treball a Vic, l'axioma convivencial passa per ignorar la realitat concreta de la nostra història. Efectivament, en vint anys s'ha treballat per consolidar un sòlid marc de convivència. Tanmateix, per fer-ho, s'han hagut de paralitzar tota mena d'expressions divergents entre si. El preu és la manca d'il·lusió col·lectiva i el defalliment nacional.

S'ha tractat d'explicar de mil maneres que si la convivència no informa tota l'acció pública, tot el que es pogués aconseguir seria balder i digne de menyspreu. I, tot sigui dit, és encomiable com s'ha aconseguit estendre aquest missatge. De fet, avui i aquí, ningú

vol viure en contra de ningú ni amargar-se per un bé incert i llunyà. D'aquesta manera, s'ha cultivat pacientment la ciutadania fins assolir que sigui suficientment apàtica.

No hi ha progrés sense tensió. El conflicte neix des del moment en que el progrés dels uns toca l'estatus quo dels altres.

Aquesta sempre ha estat la lògica de la història. I, cal dir-ho, aquest és el marc real de la convivència. Convivència significa admetre que les parts tenen vitalitat independent.

Vist així, i valgui de preludi, cal advertir que el sotmetiment a l'estil Màrius Carol, Baltasar Por-

cel,... o d'altres expressions de seguidisme monàrquic borbònic són una seqüela de les rèmores del tall franquista-espanyol que tant ben travades van quedar dins el teixit social dels Països Catalans.

La força intel·lectual d'alguns grans homes i dones catalanes ha servit per enaltir la causa monàrquica sense cap raó aparent que ho justifiqui. Algunes excepcions han estat digníssimes. Entre elles, gràcies a Déu, Pau Casals. La defensa de les llibertats i de la societat que va fer aquest músic republicà és una mostra clara de la dignitat perduda. Per això, l'ànsia del assessors i consellers de la monarquia per corrompre-la. D'a-

quí, l'afany dels «mestres de la confusió» per enfosquir la seva imatge històrica, tot preparant la capa borbònica en la inauguració de la Casa Museu Pau Casals, baluard de la república i de la lluita catalana.

I tot, per al final no dir res. Doncs, malgrat les paraules, no es pot dir res. L'obra i la vida de Pau Casals és incorruptible. La vida i l'obra de qualsevol persona d'honor és inatacable. Aquest és el llenguatge de la història: l'honor. Només l'honor salva.

En clau d'humor, el grup KAGAN-Komando Avellana Grup d'Alliberament Nacional s'ha fet amb la samarreta esportiva d'un familiar del rei dels espanyols (Urdangarín) tot exigint un plec de prescripcions per la seva

devolució. Entre altres coses, per posar de relleu, que ens deixin tranquils de totes les seves múltiples històries versallesques.

Als Països Catalans, amb el Carxe i l'Alguer, és on més clara resulta la pantomima dissenyada per la transició: la continuïtat franquista amb la solució de la monarquia. El rei dels espanyols d'aquesta manera ha esdevingut una figura buida de personalitat, dòcil a les intrigues del poder i mancada de tota mena d'expressió. És la monarquia muda, útil als poders fàctics d'una Espanya imperial que s'enfonsa. Ω

**Llorenç Prats-Segarra**  
(lloprats@terra.es) Editor-adjunt de «Catalunya Campus»  
13 de juny de 2001

**PATRICIA**  
PERRUQUERIA UNISEX EUROPEA AFRO-AMERICANA  
TOT TIPUS DE TRUNYELLES, EXTENSIONS, PÈL COSIT,  
TENYIT FIXOS I TEMPORALS, PERMANENTS, TALLATS,  
EMMOTLLATS, POSTISSOS, CUES, PERRUQUES, MAQUILLATGE,  
MANICURA, PEDICURA... PRODUCTES AFROAMERICANS  
CARRER DE JERONI POU, 4 CIUTAT DE MALLORCA TEL. 971 465 094

HI HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE EN CATALÀ  
ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE EN CATALÀ  
PENSE I S'ESCRIGA

LA TORTURA? NO, MAI!  
ACCIÓ DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓ DE LA TORTURA  
www.cristians.org



# SANTA EULÀLIA DEL RIU



Són els alumnes i la professora de l'Escoleta Il·lusions a Santa Eulàlia. Tel. 678 960 414



Fa mig any que na Rosita Davide regenta la Pizzeria Mama Mia al carrer de sant Vicenç de Santa Eulàlia. Tel. 971 319 648



Fa 23 anys que em Pep Marí va obrir la Peixateria Dues Portes al carrer de Sant Llorenç de Santa Eulàlia. Tel. 971 330 648



Fa 4 anys que en Juanito Marí i el seu germà Vicenç regenten el Bar Cosmí al Passeig arbrat de Santa Eulàlia. Se menja per un milenar de pessetes. Són del Barça. Tel. 971 336 395



Fa 3 anys que en Joan Abellan regenta el Restaurant Juanito al carrer dels Restaurants de Santa Eulàlia. Se menja a la carta per una mitjana de 2000 ptes. Tel. 971 332 923



Fa 20 anys que en Joan Roig va obrir el Taller de Motos Juanito a Santa Eulàlia. Tel. 971 339 968



Fa 7 anys que en Rufino Álvarez de Donosti regenta la botiga de mobles i decoració TOTAL HAUS a Santa Eulàlia. També té una empresa de pintar cases. Tel. 971 331 686



Fa 3 anys que n'Alfred Marí va obrir la botiga d'uniformes d'hostaleria Uniforma al carrer dels Restaurants de Santa Eulàlia. Tel. 971 319 276



Fa 10 anys que en Marc Moreno va obrir la botiga Apagafocs de material contra incendis a ca na Negreta. Tel. 971 316 356



En Marc Ferrer és l'amo jove de l'empresa de transports d'aigua Marc Ferrer a Santa Eulàlia del Riu. Són pare va obrir aquesta empresa fa 25 anys. Tel. 971 331 417



Fa un any que n'Antonio Corbalan i na Iolanda Badia regenten el Restaurant Los Amigos al carrer dels Restaurants de Santa Eulàlia. Se menja des de 600 fins a 2500 ptes. Tel. 971 332 407



Fa 22 anys que en Vicenç Guasch i Tur és el batlle de Santa Eulàlia del Riu. El batlle Guasch és el primer i únic batlle democràtic que ha tingut aquest poble després de la mort d'en Franco. Era Jutge de Pau i va dimitir per presentar-se en una candidatura d'independents. Ara, fa anys que és del PP. Són 13 en el govern. La oposició són 8 del Pacte.

Ens rep amablement al seu despatx de la batllia on hi ha una única bandera, l'espanyola

- Santa Eulàlia està molt neta, li etxibam.
- A més de l'empresa de neteja que fa aquesta feina, tenim una brigada municipal que grana el poble tantes vegades com fa falta.
- Abans hi havia dos policies a Santa Eulàlia, ara diuen que teniu molts.
- Quaranta policies són necessaris per una població de 26.000 habitants, més els turistes, espargits per molts de llogarets del terme, des de Jesús fins a sant Carles, Sant Gertrudis de Fruitera i tots el pobles turístics de la vorera de mar. Hi ha un retén de policia a Santa Eulàlia i un a Jesús. Hem aconseguit tenir el terme més tranquil d'Eivissa amb molt poques discoteques. Fomentem el turisme familiar i tranquil i restringim el juvenil i el de gent que s'emborratxa i mou aldarulls.
- El visitant d'aquest poble s'estranya de veure la retolació bilingüe del carrers, de fet, és l'únic poble dels Països Catalans que he vist amb aquesta retolació.
- Estam integrats dins l'estat espanyol i consideram que ho hem de fer tot en les dues llengües oficials.



Fa 37 anys que en Vicenç Marí i Joan fa obrir la Fusteria Talaies a s'Argentera de Santa Eulàlia. A la foto amb el seu fill i un operari. Tel. 971 332 359



Fa 5 anys que na Teresa i en Marco d'Antona (Itàlia) obren la botiga El Tano de tatuatges a Santa Eulàlia. Tel. 971 331 342



## Canyom Eivissa

PRODUCTES ECOLÒGICS  
La botiga del Canyom/The Hemp shop

C/. De Jaume I n. 2 baix 07800 Eivissa  
(al costat de la Plaça del Parc)  
Tel i fax: 971 392 321  
E-Mail: hempibiza@terra.es



## SANTA EULÀLIA DEL RIU



Fa 12 anys que en Joaquim Mari regenta el Taller de cotxes Guillem a Santa Eulàlia. Són pare Guillem Mari va obrir aquest taller l'any 1937. Tel. 971 338 157



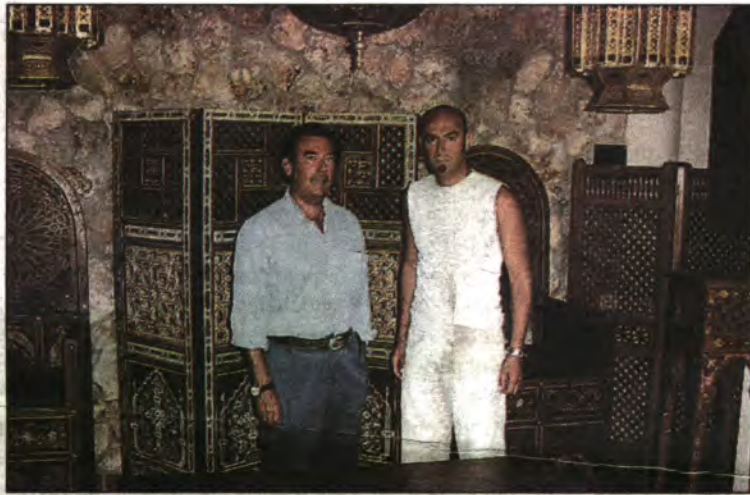
Fa un any que en Pere Mari de Can Correu regenta el magatzem i la exposició de Material de construcció Can Correu a Santa Eulàlia del Riu. A la foto amb el seu fill Adrià i la seva secretària Pepa Torres. Tel. 971 339 037



Fa 14 anys que en Miquel Ramon i na Maria Ferrer regenten la Cafeteria Es Port al Port de Santa Eulàlia. Menú amb cafè inclòs a 1500 ptes. Tel. 971 330 466



Fa 18 anys que n'Antoni Nieto de Granada va obrir la Fusteria Antonio a la barriada de can Marçà de Santa Eulàlia. Són pare era amigter a un lloquet de Granada i se llevaven es capell quan arribaven els senyoritos que els explotaven i no els deixaven viure. Quan va haver fet la mili, n'Antonio va anar a viure a Eivissa on feu de fuster, llavors va fer venir tota la família per fer-se enfora dels senyoritos andalusos. Tel. 666 881 074



N'Albert Molina Costa nascut a Bons Aires d'avis eivissencs, acaba d'obrir la botiga d'art marroquí Enigma al lloc de Can Marçà de Santa Eulàlia. El seu soci és el professor d'Art Mohamed Belrmazi i el germà d'aquest darrer, Abdelibah. Venen mobiliària antic i nou i objectes de decoració marroquins. Tel. 971 319 557



Fa 10 anys que en Francesc Ramon i en Vicenç Torres obren el Taller de Maquinària Industrial VIPA a Can Clavos. Tel. 971 317 171



En Lluís Ferrer és l'amo jove de l'Hostal Residència Santa Eulàlia. Són 45 places on se pot dormir per 4000 ptes. la nit. Tel. 971 330 807



Són en Rafel Martines de les Tavernes de Valldigna que fa de mestre d'obres, Tel. 620 973 928, en Mateu Marió, l'amo de l'Estel, el hippy vell Raimundo i en Lluís Garcia de Vilanova i la Geltrú empresari de la pintura de cases i pintor artístic. Tel. 608 098 399. Com que tots són barbutos, congeniaren i feren una cervesa al Bar Sa Caleta de Santa Eulàlia del Riu



Fa 14 anys que en Paul Lashbrook de Londres regenta el Bar anglès La Gamba a Santa Eulàlia del Riu, està obert horabaixes i nit. Tel. 649 875 552



Fa 8 anys que na Caterina Bonet regenta el Bar Els Clavos a Can Clavos. Tel. 971 191 256



Fa 7 anys que n'Esteva Pasqual de Barcelona va obrir la Fusteria Pasqual a Can Xiquet Pou de Santa Eulàlia. Fa fusteria, ebanisteria, restauració d'antiguitats i una cosa que no fa ningú més que ell a l'illa: saunes. Tel. 971 190 396



Fa 25 anys que en Werner Salewski de Gelsenkirchen Bner-Erle va venir a Eivissa i amb altres eivissencs va muntar solls de porcs. Va aprendre a parlar eivissenc perquè al redol on estava només hi havia eivissencs i porcs, i és clar, diu ell, vaig aprendre l'eivissenc. En Werner és Mestre Artesà pel Govern Balear i f 50 classes d'embotits, eivissencs i alemanys. Tel. 971 336 606-971 330 096



Fa 30 anys que en Joan Mari i el seu germà Vicenç obren els Tallers Mari a Jesús. Són agents oficials dels Tractors Pasquali. Tel. 971 311 163



Fa 32 anys que en Josep Joan Guasch va obrir al Taller J.J. Guasch a la carretera de Santa Eulàlia. És agent oficial Citroën. Ven cotxes des d'un milió i mig fins al cinc milions de pessetes. Tel. 971 330 797



Fa 15 anys que n'Antoni i la seva família regenten la botiga Cànyom Eivissa al costat de la muralla: llibres que tracten del tema, llavors de cànyom, farina, també dissenya i confecciona roba de cànyom que en català princepatí se diu cànem i en llatí cannabis sativa. El seu lema és "Salva el planeta, vestit d'herba" i recomana sembrar les llavors d'enguany per l'any que ve enlloc de comprar-ne a un lloc de bona terra, ben assolellada, ben femada i regar cada dia s'aconsegueixen unes plantes molt altes. Temps enrera a sant Joan de Sineu que és el meu poble, madó molinera en sembrava un bon redol a l'hort de son Pericàs i quan era madur, el segava, el batia i pentinava amb unes eines per a tal ús, el duia a filar i a teixir i tenia roba per fer llansols, tavalloles i altre roba de la llar. Avui no convé sembrar-ne gaire extensió perquè si la guàrdia civil vos la troba, pot pensar que és per a altres usos i confiscar-lo- N'Antoni te el telèfon 971 392 321



Fa 30 anys que en Joan Roig de Santa Gertrudis regenta el Restaurant des Moll al Moll d'Eivissa. Se menja a la carta per una mitjana de 2.500 ptes. Tel. 971 311 017





## Fòbia anticatalana

ANDREU SALOM I MIR

L'anticatalanisme visceral i primari és -ho ha estat sempre- l'expressió ideològica més arrelada en l'espanyolisme militant. És una ideologia amara d'ignorància, de malvolença, d'enveja, d'hostilitat i, àdhuc, d'odi. L'endarreriment econòmic-social general de l'estat expansiu impulsat per Castella respecte a la nació catalana i la mateixa caracterologia intolerant i obsessiva de les classes dirigents castellanes (Transformaremos Madrid en un vergel, Bilbao en una gran fàbrica i Barcelona en un immenso solar, digué el general golpista Queipo de Llano, al 1936) ha conformat tota aquesta ideologia de masses que alguns historiadors i investigadors independents d'autèntiques conviccions democràtiques, tan catalans com espanyols, han coincidit a expressar sota el mot de catalanofòbia. Els exemples històrics són tan abundants que la relació fora interminable. En podria constituir una mostra força il·lustrativa la següent incitació al genocidi expressada pel diari madrileny a principis de segle: "Es menester exterminar un noventa per ciento de los moradores de esta noble tierra" (es referia -ja us ho podeu imaginar- a Catalunya); o aquesta altra: "¿Y el problema de Cataluña? Resolución facilísima: ¿Se mata a todos los catalanes! Es una cuestión de tiempo" (afirmació d'un militar durant la guerra 1936-1939 en resposta a la pregunta d'un periodista). Igualment podem esmentar algunes "perles" proferides per membres dels "coscos de seguretat" de l'estat espanyol durant l'etapa de l'anterior règim franquista, com ara "lo que Hitler hizo com los judios no fue nada com lo que nosotros haremos con los catalanes", o "que lástima que no pudiéramos mataros a todos", etc.

Sembla que els intents de "solució final" per el poble

català han estat abandonats, almenys temporalment. Així, en els darrers decennis, la dita "política" ha estat substituïda per una forta pressió demogràfica, per la immigració massiva d'elements espanyols, que han format veritables "gettos" o bosses de població cada cop més nombroses de població monolingüe en castellana. Fet i fet, la idea paranoico-obsessiva d'assimilació total a l'imperi espanyol, objectiu últim de la oligarquia mesetària, no ha estat mai deixada de costat. Ja ho va deixar escrit l'historiador Antoni Rovira i Virgili: "De govern en podem mudar, però d'anticatalans no ens podrem lliurar".

En aquesta faiso, podríem recordar que Dante Alighieri, en la seva Divina Comèdia, escriu que no hi ha res pitjor que les persones que promouen discòrdies i cerquen contínuament l'enfrontament, als quals condemna a l'esgarrafós cercle novè de l'infern. Un infern on el gran poeta toscà hi col·locaria segurament tota la plana major de l'irredentisme espanyol (començant per Aznar i Mayor Oreja), i en el qual també hi reservaria plaça per a individus anònims que són capaços d'etizar baixes com la que es va adreçar a un dirigent d'Esquerra Republicana: "No tienes bastante desgracia con ser catalán, nacionalista, paleta, gilipollas, que encima te ponen una multa escrita en espanyol... Claro que esa machada la habrás hecho porque el dinero no va a salir de tu bolsillo, so mamonazo". Veim clarament, doncs, que "los castellanos quieren quitarnos aún la memoria de nuestra antigua libertad: gente enemiga de todo el género humano" (comentari fet per l'erudit Gregori Maians en una carta datada al 1763. L'odi anticatalà és, per tant, un ingredient essencial de l'espanyolisme... i encara, de l'infern dantesc. Ω



## Molt més respecte a la intimitat personal

picamall@ono.com

CECILIA BUELE I RAMIS. DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Els mitjans de comunicació locals s'han fet ressò d'una notícia que va aparèixer dissabte passat, dia 9 de juny, a les planes del «Diario de Mallorca».

S'hi feia referència a un fet molt lamentable, des del respecte democràtic que es mereix qualsevol persona que treballa, sia allà on sia.

La singularitat del fet rau, sobretot, en què es tracta de treballadors i treballadors que fan feina a la cambra parlamentària. Es tracta de la seu de la democràcia per excel·lència, encarregada de vetllar pel més estricte respecte cap a la ciutadania d'aquest país nostre, les Illes Balears i Pitiüses.

Pel que s'ha fet públic, són unes fitxes fetes a mà, amb anotacions particularitzades sobre treballadors i treballadors del Parlament de les Illes Balears, on gairebé tothom surt molt malparat. Sobretot, pel fet que hi apareixen dades molt confidencials.

Segons allò que s'ha publicat, constitueixen tot un dossier informatiu molt personal, contenen informació de caràcter molt privat, recullen la investigació d'hàbits personals. Fets que podrien constituir un

delicte de vulneració del dret a la intimitat personal de les treballadores i els treballadors del Parlament.

Se'n diu que se'n hi detalla l'adscripció política, se'n assenyalen les tendències sexuals, se'n remarquen aspectes relacionats amb malalties individuals, se'n reflecteixen les idees i creences religioses, se'n constata la ideologia política, se'n relata la proximitat individual a algun partit polític, se'n valora i qualifica la competència i la fiabilitat de la plantilla, se'n relacionen vincles familiars, se'n refereixen adscripcions sindicals, etc..

Des del grup parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista lamentam i rebutjam tots aquests fets. Els valoram com a molt greus: els més ofensius que s'hagin produït mai, en aquests devuit anys de vida parlamentària, contra el personal que treballa a la cambra.

Creim que hi ha qualcu que ha fet elaborar aquestes fitxes que contenen dades confidencials d'aquest personal. Hi ha qualcu que les ha elaborades. Hi ha qualcu que s'ha mostrat molt interessat a fer-les públiques. I, a hores d'ara, no se sap de ningú que en sàpiga res, a

aquest respecte.

Per això mateix, valoram molt positivament que les reaccions hagin estat tan immediates i unànimes. Que des de la Presidència del Parlament s'hagi ordenat una investigació interna. Que la Junta de Personal hagi rebutjat enèrgicament aquestes pràctiques irrespectuoses. Que la Mesa del Parlament, convocada amb caràcter urgent, hagi acordat portar el cas a la Fiscalia, perquè se'n aclareixin les responsabilitats. I que la mateixa Junta de Portaveus, en representació de tots els grups parlamentaris, també hi hagi volgut intervenir directament.

Manifestam el nostre desig que l'ambient de creixent malestar que s'està escampant per la cambra parlamentària, juntament amb la difusió de rumors i sospites que s'adrecen cap a l'autor o autors d'aquestes notes - que no hem arribat a poder veure encara - siguin totalment capgirats, més prest que tard, amb l'acurament dels fets i amb la depuració de responsabilitats. Ω

Hi oferim la nostra col·laboració ben decidida. Mallorca, 13 de juny de 2001.

## La mesquita de Cassà és atacada durant tota una setmana

**Cassà/La Selva.-** Durant tota la setmana anterior la mesquita de Cassà, situada a la planta baixa d'un edifici d'habitatges, va patir tota una sèrie d'atacs que va culminar la matinalada de dissabte a diumenge amb el llançament d'un còctel incendiari. Tal com van explicar, el dilluns 21, alguns dels cinquanta fidels musulmans que habitualment utilitzen la mesquita per resar, un grup racista els va trencar els vidres del local, els va fer pintades xenòfobes i els va obturar el pany de la porta.

Segons una veïna de l'edifici el llançament del còctel es produí entre les cinc i les 6 de la matinalada del diumenge 20 i d'haver-se estès les flames a dins el local, probablement també n'haguessin resultat perjudicades les vivendes dels

pisos superiors. Altres veïns i veïnes van insinuar la necessitat de traslladar la mesquita per evitar el perill que creuen que els comporta el seu actual emplaçament. El març passat un grup racista ja va cremar el cotxe d'un immigrant veí de Llagostera i va fer pintades a la façana de l'ajuntament de la mateixa població. El fet de Cassà no és aïllat la mesquita de Girona s'havia trobat en una situació similar el 19 de juliol de l'any 99 i dies abans un pis de Banyoles on residien persones del continent africà va ser atacat amb foc. A part pintades amb les expressions «moros fora» i «Cat net» s'han pogut llegir a les parets de diverses poblacions. Ω

Llibertat.com + Contra-Infos 26/03/01

## Catalunya Nord, 25 anys d'escola en català

El 15 de setembre de 1976 es va crear a la Catalunya Nord, la primera escola catalana dels temps moderns.

Avui, l'Associació La Bressola acull el voltant de 350 nins i nines en les seves 6 escoles, una xifra que significa menys de l'1% de la població escolar infantil. Tot i això, hi ha una voluntat del 38% al 50% de les famílies nord-catalanes que estarien disposats a posar els seus fills i filles en una escola de línia bilingüe.

Ara, l'Associació per La Llençua, de Molins de Rei, ha endegat la campanya 'Catalunya Nord, 25 anys d'escola en català' amb la qual pretén recollir llibres i vídeos en català pels 25 anys de La Bressola.

Des del seu inici, el 23 d'abril, s'han recollit al voltant de 200 llibres infantils i juvenils en català.

Us convidem a participar-hi. Ω

Ens podeu enviar un correu a: bressola25anys@correu.vilaweb.com bressola\_25anys@catbbs.org

O bé podeu trucar al: 659 94 88 92

Xavier Caus i Cortell  
coordinador

**Guixos & Escaioles**

**Nicolau. s.l.u.**

C/. Guadalajara, 1 - 07610 Somtimes (Les Meravelles)  
Tel. 971 26 20 83 - Fax 971 26 34 55

**INFOSTANDAR, S.L.**

**Serveis informàtics**

Software\*Ordinadors\*Consumibles\*Xarxes  
Internet\*Components\*Servei Tècnic

C/. Ses Parres, 7 - 07500 MANACOR - Tel. 971 55 57 05 - infostandar@futurnet.es



## Lluís M. Xirinacs i la independència

# Amb l'esquerra independentista de Catalunya

Aquests dies he anat a Barcelona a presentar l'obra que m'ha publicat Edicions El Jonc (No era això: memòria política de la transició). No cal dir que marxar per uns dies del cau estantís i envejós que ens encercla amb el seu alè pestilent i malaltís (frustrats de tota mena que ordeixen campanyes per provar de barrar el pas a qui publica, al creador mallorquí) representa un parèntesi de calma i tranquil·litat. Ja sabem que les brutors són encara molt més demencials i enverinades si l'autor català es conegut per les seves idees i pràctica d'esquerres! Alhora les campanyes, les mentides, per tergiversacions més barroeres són el pa nostre de cada dia i arriben a límits d'autèntic manicomi. Però no pensem de les potadetes de psicòpates i envejosos. Quina tranquil·litat dóna estar uns dies entre companys de la mateixa corda! Sortosament el llibre No era això: memòria política de la transició

funciona a les totes entre l'avantguarda nacionalista i esquerrana dels Països Catalans. La majoria de partits i organitzacions independentistes de l'ample ventall de l'esquerra revolucionària (marxistes, anarquistes, socialistes de totes les tendències...) han fet seu el meu assaig damunt la història de la transició (la nova reinstauració borbònica) i recomanen el llibre a tots els amics i simpatitzants. Organitzacions històriques del nacionalisme d'esquerres com són el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), el Partit Socialista de Mallorca (PSM), Maulets, Alternativa per Mallorca o l'Organització Socialista d'Alliberament Nacional (Osan-Endavant) han recomanat des de les pàgines de les respectives publicacions (o el dia de la presentació en el cas del PSM i d'Alternativa per Mallorca) el llibre publicat per Edicions «El Jonc».

Aquesta realitat vital (el tenir

tants i tants d'amics invisibles que et lleixen), anima, reconforta i, evidentment, encoratja. Per això el dies passats al Principat han servit per carregar bateries i avançar en la tasca de la recuperació permanent de la nostra memòria col·lectiva.

L'amic Lluís M. Xirinacs, l'estimat aferrissat combatent dels nostres drets nacionals i socials (a qui vaig conèixer en els anys setanta, en temps de la meua militància en el PSM) i autor de tres famosos i imprescindibles llibres per a qui vulgui conèixer a fons la història de la transició al Principat (La traïció dels líders, volums I, II i III editats per Llibres del Segle) ja havia presentat No era això (pel seu compte!) a Argenton. Ara, unificant esforços (El Jonc, Endavant, el Centre de Documentació Arran...), es tractava de promocionar l'obra en la mateixa Barcelona. Aquest va ser el motiu del viatge al Principat: tornar petar la con-



Lluís M. Xirinacs, Miquel López Crespí i membres d'Endavant en la presentació de "No era això" (Barcelona).

versa amb l'admirat amic, exemple d'intel·lectual català compromès, el company de lluita per la llibertat dels oprimits Lluís M. Xirinacs. Particularment volia valorar de prop aquesta revifalla del nacionalisme marxista, dels grups revolucionaris de tendència esquerrana que han sorgit com a bolets en tota la pell de la nostra terra. Sortosament, com deiem una mica més, amunt el «panorama» polític del Principat ha anat mudant per a bé. Durant uns anys, després de l'embranchida revolucionària i antisistema de la transició (augment del protagonisme de la classe obrera i dels sectors populars) els pactes i les traïdes de la transició portaren una greu desmobilització entre el poble i els seus sectors d'avantguarda cultural i política.

Deia, quan començava a escriure aquest article, que estar uns dies amb amics del PSAN, Maulets, Endavant i tants de grups actius en la lluita per la independència i el socialisme, rejo-

veneix i molt més quan un dels teus llibres (en aquest cas No era això: memòria política de la transició) esdevé una espècie de «bíblia» del jovent d'esquerres. Reconec -i l'amic Xirinacs deia el mateix- que feia anys no ensopegàvem amb una joventut amb tant alt grau de consciència revolucionària. Tot el que els venuts al sistema (partits, «intel·lectuals» del no-res, xusma sense principis aferrada a la mamella del poder...) havien provat d'ensorrar (marxisme, anarquisme, lluita anticapitalista i antirascista) ara és recuperat per aquests valents i agosarats al·lots i al·lotes d'Endavant, PSAN, POR, Maulets, Arran i tants i tants Casals, Ateus Populares, Centres de Documentació que han sorgit -sorgeixen!- arreu per tota la nostra geografia. Aquesta és una alegria que no només els homes i dones implicats en la lluita contra l'antisistema poden valorar! No hi ha diners per a pagar la felicitat que dóna constatar aquesta realitat! Ω



Els joves independentistes d'esquerra catalans ompliren Barcelona amb cartells que anunciaven la presentació de "No era això".

## Repressió policíaca al barri Gòtic

Barri gòtic/Barcelona.- «El passat dijous 31, quatre policies reduïen i emmanillaven a un músic de carrer, i el colpejaren de mala manera.

L'artista, ben conegut pels i les veïnes, va ser agredit a les 20:15h del vespre a la plaça George Orwell del barri Gòtic de Barcelona.

Posteriorment van argumentar que el noi els havia increpat i agredit, versió que segons els nombrosos testimonis és totalment falsa. Com a resposta a la tremenda agressió de la policia, veïnes, botiguers, clients i vianants que ens trobaven allà vam reaccionar intentant apai-vagar verbalment, en cap cas per

mitjà de cops i agressions, als agents que malgrat tot es van acarnissar indiscriminadament i violenta amb empentes, cops de peus i de porra contra nosaltres. En pocs minuts la plaça es va omplir 'd'agents de la llei i de l'ordre públic' de tots els cossos especials: antia-valots de la urbana, secretes amb porra, policies nacionals amb les seves respectives furgonetes, cotxes i motos, que obstaculitaven les sortides de la plaça. Tots i cadascuns d'ells es van dedicar, porres en mà, a colpejar als i les ciutadanes per dispersar a la multitud anoreada i indefensa. NOSALTRES DENUNCIEM:

- 1.- L'acció desproporcionada i brutal de la policia.
- 2.- La prepotència dels agents davant de la gent innocent i indefensa.
- 3.- La absoluta ineficàcia de la policia per solucionar els problemes reals del barri i la seva immediata i agressiva resposta contra la població civil.

- 4.- La manca de responsabilitat per part dels partits polítics.
- 5.- La manipulació per part dels mitjans de comunicació dels fets (El País, 1 de juny, secció Catalunya).

Davant de tals fets esperem la teva resposta lliure i conscient perquè això no ens torni a succeir.» Ω  
Veïns i veïnes del barri Gòtic 4/5/01



• INMOBILIARIA  
• DECORACIÓ  
• CONSTRUCCIÓ

C/ Sant Vicenç, 1  
Santa Eulàlia del Riu  
Tel. 971 331 256  
Fax 971 332 377  
E-Mail:  
info@factory-idea.com

## PAJARERIA ARENAL

Perruqueria canina

Gran assortiment  
en alimentació

Accessoris en general

Venta de productes  
cosmètics i  
antiparàsitaris

Plaça dels Nins, 26  
S'Arenal - 07600 Palma  
Tel.: 971 267 664



# L'antifranquisme a Mallorca. VII LLIBRE



(Les lluites del segle XXI)

## El combat per la història: contra l'imperislisme i el feixisme

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

«Amb la imposició generalitzada del pensament únic, no queden dubtes que vivim en una de les societats més controlades de la història. La vella Europa és avui un territori especialment difícil per als i les intel·lectuals crítiques, per als i les pensadores dissidents, pels moviments populars o senzillament per tota persona que discrepi de l'ordre imperant» (Ramon Usall)

Com explicaven molt bé els responsables d'Edicions El Jonc, la nova i valent editorial independentista i d'esquerres que coordina el nostre bon amic Ramon Usall: «Amb la imposició generalitzada del pensament únic, no queden dubtes que vivim en una de les societats més controlades de la història. La vella Europa és avui un territori especialment difícil per als i les intel·lectuals crítiques, per als i les pensadores dissidents, pels moviments populars o senzillament per tota persona que discrepi de l'ordre imperant. La lectura, l'adquisició d'uns coneixements, és absolutament necessària per generar una consciència crítica. La lectura és el mitjà que ens ha de permetre trencar el setge informatiu i conèixer la realitat d'altres pobles i processos emancipadors. La lectura és la nostra eina per combatre la mediocritat del pensament únic».

Efectivament, la lectura d'un nou tipus de material històric (al servei de les classes populars dels Països Catalans), la batalla per la història (per a recuperar-la en un sentit progressista, marxista i revolucionari després dels anys de mistificació i manipulació burgeso-reformista) forma part indissoluble de la lluita de classes (com molt bé diria Josep Fontana). Sens dubte aquest és el motiu principal d'haver escrit aquesta Memòria política de la transició que acaben de publicar els companys d'Edicions «El Jonc».

Actualment hi ha una forta polèmica damunt qüestions històriques. Tot va venir motivat per un escurit «informe» de la «Real Academia de la Historia». Molta gent es demana per l'origen autèntic de l'actual batalla política. En el fons, el debat que el PP ha obert en el front de l'ensenyament (i, per tant, en el de la ideologia i de la cultura, en el de

la història i la filosofia) no es pot deslligar dels resultats de la transició espanyola. És evident que ens trobam amb sectors nostàlgics de «la España eterna», aquella Espanya imperial que ens ensenyaren els professors atemorits per falangistes i la Gestapo del règim (la Brigada Social). Recordem que, després de la victòria del nazifeixisme en la guerra civil, la majoria de mestres, professors liberals, republicans, socialistes, quan no van ser executats van haver de marxar a l'exili (penseu solament en la gran quantitat d'intel·lectuals que hagueren de reorganitzar la seva vida a Mèxic). Aquí, en el desert assolat per la repressió, només hi restaven els fidels amants de la maniquea història imperial (El Cid, Don Pelayo, Els Reis Catòlics, aquell «Imperio donde no se ponía el sol», el món de Carlos I, Felip I (que ells anomenaven Carlos V i Felipe II) i, no hi mancava més, Felip VI. Ara bé, la batalla ideològica-cultural de la dreta contra l'esquerra en el camp de la història no és tan sols «nostàlgia imperial». Ni molt manco! Si no ens fixam atentament com anà la transició, sobre quins pactes i renúncies (històriques, polítiques, culturals) es va aconseguir que l'esquerra oficial arribés a l'usdefruit de les poltrones institucionals, hauríem entès poca cosa del combat del present. Recordem que l'esquerra oficial aconseguí la legalització (de mans dels sectors franquistes reciclats) a costa d'abandonar els seus signes d'identitat històrica, és a dir, al preu de renunciar al marxisme, a les tradicions republicanes (s'acceptà de seguida la monarquia). En el fons, aquestes renúncies significaven enterrar quasi un segle i mig d'història popular de l'Estat espanyol. Igualment s'abandonà la lluita democràtica per l'autodeterminació i la possibilitat de federar comunitats autònomes... És el que prov de recordar en No era això: memòria política de la transició. El llibre (que consta de trenta-set capítols i una introducció) analitza com, acceptant els antipopulars Pactes de la Moncloa, desactivant el moviment obrer (abandonant les pràctiques de democràcia directa, acceptant la divisió sindical, posant sor-



Homenatge als republicans, marxistes i esperantistes assassinats per la dreta feixista. L'escriptor Jaume Santandreu pronunciant unes paraules en el cementiri de Santa María del Camí (abril 2001) en defensa de la República.

dina a celebracions republicanes, cada vegada més silenciades, no em parlem de servir la memòria de la guerrilla antifeixista!, els poders fàctics trobaven en una esquerra amnèsica (per conveniència) el millor aliat per a conservar l'essencial del sistema.

En una data tan recent com el mes d'abril de 1994, la plana major d'antics dirigents, militants i «destacats» simpatitzats del PCE, en un furibund pamflet contra qui signa aquest article (per haver publicat un llibre de memòries antifeixista!), encara s'atrevia a dir que els revolucionaris havíem treballat per a la policia política de Franco. Aconseguir l'amnèsia històrica, fer dels intel·lectuals i gasetillers de PSOE i PCE (principalment) els principals implicats en aquest genocidi cultural, va ser el projecte que portà a terme (i aconseguí en bona part) el franquisme reciclat (i no tan reciclat!). Aquesta era la primera batalla que havia de guanyar el poder abans de passar a noves fases de la seva ofensiva. La batalla en el camp de la història, el que estam veient en el present, es deixava per a més endavant, quan la primera etapa del pla es consolidés.

En els anys 76-77 el més important era la desactivació de tots els continguts anticapitalistes del moviment obrer i popular. Rómpe la

columna vertebral, unitària, dels treballadors, els estudiants, els sectors professionals antifeixistes... Es tractava de consolidar la monarquia, enterrar la memòria republicana dels pobles de l'Estat (la pretesa esquerra renuncià de seguida a demanar un referèndum que servís per a conèixer la voluntat popular quant a la qüestió de monarquia o república). Felipe González protagonitzà aquella farsa de sortir del PSOE fins que l'organització no abandonés el marxisme. Santiago Carrillo, la plana major del PCE, feren el mateix dins del seu partit. Són els anys en els quals els poders fàctics deixaren en mans del PSOE i del PCE tota la feina bruta d'anar acabant amb la història republicana, nacionalista, antisistema, dels sectors populars. Els partits de l'esquerra revolucionària són criminalitzats contínuament i són presentats com a «agents de la policia política franquista». En una data tan recent com el mes d'abril de 1994, la plana major d'antics dirigents, militants i «destacats» simpatitzats del PCE, en un furibund pamflet contra qui signa aquest article (per haver publicat un llibre de memòries antifeixista!), encara s'atrevia a dir que els revolucionaris havíem treballat per a la policia política de Franco, per al «franquisme policíac»! I ho signaven públicament

sense cap mena de vergonya els senyors Antoni M. Thomàs, Salvador Bastida, Gabriel Sevilla, Albert Saoner, Bernat Riutort, Ignaci Ribas, Gustavo Catalán, Josep M. Carbonero i Jaume Carbonero!

Són els dirigents polítics d'aquesta esquerra covarda, els «intel·lectuals» al seu servei els que han anat silenciant durant prop de vint-i-cinc anys els aspectes més conflictius del moviment obrer (minusvaloració del moviment anarquista, del POUM, oblit dels Fets de Maig de 1937, de la guerrilla antifeixista...)

Tot això és tan evident que fa uns mesos un equip d'historiadors, escriptors i estudiosos del moviment obrer signaren a Barcelona un famós manifest titulat El combate por la historia en el qual s'aprofundeix en els elements que he senyalat una mica més amunt. Destacats intel·lectuals com Jerónimo Bouza, Antoni Castells, Chris Ealman (de la Universitat de Cardiff), Carlos García Velasco, Ramon Molina, Abdy Durgan (assessor històric de la pel·lícula Terra i Llibertat), Antoni Jutglar, Eduard Pons Prades, Rafel Mestre (Fundació «Salvador Seguí» de València), Mary Low (autora en 1937 de Red Spanish Notebook), Baltasar Palicio (historiador), Reiner Tosstorff (historiador), Assumpta Verdager (Centre de Docu-

### L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VII LLIBRE

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2000 fins a l'agost de l'any 2001)  
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

**E P ! ! !**

**PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR**



mentació Històrico-Social) i qui signa aquesta introducció... (hi ha centenars de signatures més, revistes històriques, ateneus, centres de documentació històrics) s'han posat a la tasca de recuperar munió d'esdeveniments soterrats en temps de la transició tant per part del poder com per bona part d'oportunistes que acceptaven l'ocultació còmplice, la mentida, la tergiversació més barroera. Són els dirigents polítics d'aquesta esquerra covarda, els «intel·lectuals» al seu servei els que han anat silenciament durant prop de vint-i-cinc anys els aspectes més conflictius del moviment obrer (minusvaloració del moviment anarquista, del POUM, oblit dels Fets de Maig de 1937, de la guerrilla anti-

feixista...). Són els mateixos que, en temps de la transició (i en l'actualitat!), criminalitzant permanentment el marxisme, l'anarquisme o el cristianisme revolucionari, han fet tot el possible perquè s'oblidàs la combativa història dels pobles de l'Estat. Són els culpables de l'amnèsia permanent, de la marginació de tot fet històric que no servís per a consolidar el nou estat sorgit dels pactes de la transició.

Per tant, com deïem, els centenars d'historiadors i intel·lectuals que hem signat a Barcelona el manifest *Combate por la historia* no ens hem d'estranyar que, una vegada que s'ha acomplert la primera part (i la part més complicada) del pla de la reforma i modernització del

règim sorgit de la dictadura franquista, ara es vulgui fer la passa final. Acabada la feina bruta dels servils (vint-i-cinc anys de tergiversacions amagades rere preteses «científiques» arriba el moment de la «Real Academia de la Historia». Res que ens vengui de nou. Cap cosa no esperada de fa temps. La «Real Academia de la Historia», els poders fàctics que hi ha el seu darrere, només provenen de recollir els fruits sembrats en dècades de manipulació intencionada. Ja no existeix una esquerra combativa com en els darrers temps de la dictadura, ja no surten a Catalunya un milió de persones demanant l'autodeterminació ni les vagues generals unitàries del moviment obrer i popular no posen el

perill el sistema (Vitòria l'any 1976, per exemple)... Cohesionat políticament l'Estat, derrotades les posicions rupturistes i revolucionàries en la transició, ara és el moment d'aquest atac final en el camp de la història, la cultura, la filosofia. El Cid cavalca de nou! El Cid, i les tropes de l'Emperador Carlos V contra comuners i agermanats; els requetés del segle XIX contra els hereus de la Constitució de Cadis de 1812; les tropes de Franco contra nacionalistes, marxistes i republicans de totes les tendències. El document de la «Real Academia de la Historia», el decret d'«Humanidades» que serà aprovat properament per les Corts espanyoles, serà simplement la darrera batalla de la

transició.

Contribuir, per tant, al combat contra la reacció i els seus servils (siguin de dreta o d'una pretesa esquerra, aquella que en temps de la transició ens va vendre pel plat de lleties que significava la nòmina institucional, la poltrona, el cotxe a la porta del despatx) és el motiu d'aquesta aportació a la memòria històrica de la classe obrera i sectors populars, aquesta obra que alhora que vol ser rigorosa (com ho demostra l'exhaustiva documentació emprada, l'extensa bibliografia que hi he inclòs) pretén ser també un arma de combat en mans de les noves generacions de revolucionaris dels Països Catalans i de l'Estat espanyol. Ω

## Citacions catalanitat del País Valencià

<COLOMTAUBE@HOTMAIL.COM>

1290: El franciscà occità Matfre Ermengaud de Besiers en parlar de la Pentecosta al seu monumental poema *Lo Breviari d'Amor*, diu que, quan moltes gents «de totes nacions» escoltaren de boca dels apòstols les seves respectives parles, es meravellaren de gran manera, puix que n'hi havia «de Proença e de França, d'Englaterra, de Gascunya, d'Espanya, de Catalunya, de Flandes e de Bretanya...». Aquest autor hi fa parells de nacions i hi apareix Catalunya (on probablement anava inclosa tota la Corona d'Aragó) com a nació. En aquella època Espanya solia significar Al-Andalus (sota domini musulmà) i, de vegades, tota la Península Ibèrica o bé Castella.

El famós metge i savi valencià Arnau de Vilanova (1240-1313) fou acusat pels seus enemics de ser «de despreciable nació, o sia, català» («de filiis despecte nationis, scilicet cathalanus»). N'Arnau era nat a la Vilanova, antic nom medieval del Grau de València.

1306: Arnau de Vilanova sempre féu en els seus escrits una perfecta divisió entre els dos pobles i llengües romàniques de la Corona d'Aragó, com quan afirmava: «regnum vero Aragoniae (sub se habet) Cathalanos et Aragonenses».

Ramon Muntaner (1265-1336) qui va viure tant al Principat com a València i a Mallorca, fou cronista de la Monarquia del Casal de Barcelona i precoç ideòleg nacionalista de totes les terres de llengua catalana. A les seves magnífiques cròniques, avui amagades per la historiografia oficial i d'importació, té abundosos textos patriòtics i utilitza sistemàticament el nom corrent de l'època (catalans) per a designar els habitants del Regne Valencià (de fet descendents de 1<sup>er</sup> i 2<sup>a</sup> generació dels repobladors, bàsicament catalans, que vingueren al sud des dels comtats catalans del nord).

Així, quan aquest cronista parla d'una batalla marítima contra els moros de Tunis, on Pere el Gran, rei nostre, havia enviat quatre galees valencianes: «Mas l'almirall dels sarraïns era savi home de mar

e era estat en molts fets d'armes e havia provats los catalans qui eren...» («Les Quatre Grans Cròniques»). Al capítol CLXXI comenta Muntaner: «Veritat és que en una companyia eren vint almogàvers qui eren de Segorbe de l'encontrada... E és costum de catalans que la vespra de Nadal tothom comunament dejuna, e no menja fins a la nit...». Així doncs, els sogorbins i gent de la comarca o rodalies (actualment la comarca de Segorb, l'Alt Palància, parla castellà, si bé amb certs trets fonètics catalans i de vocabulari aragonès) són considerats pel cronista com a catalans.

Al capítol CCXXXV, en Muntaner usa una expressió corrent durant els segles XIII-XV per a designar totes les terres de la nostra parla: «En Rocafort, esguardant que ell havia perduda la casa de Sicília, e d'Aragó e de Mallorca, e encara de tota Catalunya, pensà que s'acostà a misser Carles...». Tot indica que en aquest cas «tota Catalunya» designa les dues regions restants de la Corona: els diversos comtats catalans i el regne valencià, altrament diferenciaria entre els uns i l'altre.

1311: Ramon Muntaner pren per muller na Valença, de València: «E és veritat que jo, Ramon Muntaner, en aquella saó, venguí en Sicília, de Romania, e demaní llicència al senyor rei que li plagués que jo pugués anar en les parts de Catalunya e prendre ma muller que havia afermada fadrina en la ciutat de València». («Les Quatre Grans Cròniques», cap. CCLI ó CCXXXV).

1316: Testament de na Guillelma, muller de Salvador Pedrosell, ciutadà de València: hi deixa diners per a deslliurar captius catalans de València («captivis catalanis oriundis de civitate Valentie») de mans dels sarraïns.

1322: El metge valencià Berenguer Aimerich ensenyava en l'Estudi General de Montpeller, ciutat occitana llavors sota jurisdicció dels reis de Mallorca-Rosselló. El tal metge traduí de l'àrab «in vulgare cathalenorum» el tractat conegut en versió llatina com a «De cita-

ris infirmorum», d'Abu-l-Qasim al-Zahrawi.

1325: De nou el gran Muntaner: «Exempli de la Mata de Jonc, escrit a la seva Alqueria de Xirivella (L'Horta), bellíssima paràbola i profecia d'unitat entre els tres reialmes catalans front a les maquinacions dels gonelles futurs.

«E si nengun me demana: En Muntaner, quin és l'exempli de la mata de jonc? Jo li respon que la mata de jonc ha aquella força que, si tota la mata lligats ab una corda ben forts, e tota la volets arrencar ensem, dic-vos que deu hòmens, per bé que tiren, no l'arrencaran, ne encara con gaire més s'hi prenguessen: e si en llevats la corda, de jonc en joc, la trencarà tota un fadrí de vuit anys, que sol un jonc no hi romandrà. E així seria d'aquests tres reis, que si entre ells hi havia divisió neguna ne discòrdia, ço que Déu no vulla, fets compte que han de tals veïns que pensarien de consumir la un ab l'altre. Per que és mester que d'aquest pas se guarden; que mentre tots tres sien d'una volença, no temen tot l'altre poder del món, ans així com davant vos he dit, seran tots temps sobirans a llurs enemics». (Crònica 292).

Més avant en Muntaner mostra la seva satisfacció a la Crònica pel fet que a Múrcia i Cartagena, repoblada per catalans després de ser conquerida per Jaume I (i donada al rei de Castella), «Són vers catalans e parlen del bell catalanesch del món» (cap. XVII).

12-8-1330: Mercaders dels 3 regnes catalans a Bruges (Flandes) aproven unes ordenances comunes a «tots els mercaders catalans sotmesos al senyor rey d'Aragó» a fi que «d'ací en avant no sia nenguna qüestió entre mercaders ni noliejados, ne ací, ne en València, ne en Barchinona, ne en Mayllorcha».

28.5.1352: El veguer de Mallorca comunica, de Lleida estant, al Cerimoniós que ha «trobat lo llibre sarraïnesch trelladat en romanç, el qual Jacme Roig, quondam, nos fehia a esplanar de moresch en romanç cathala».

1352: Al capítol 5è. De la Crònica del Cerimoniós sobre una tempesta a Sicília: «No se'n perdé

alguna, sinó una galea dels catalans que era de València».

1360: El cadí de Xàtiva i un jueu barceloní fan de torsimanys i treballen unes capitulacions pel rescat d'un visir de Fes: «scientes loqui et intelligere ad nodum cathalanorum et eiam algaraviem et linguam».

12.12.1360: La reina Elionor de Sicília escriu al batle d'Elx, en Domènec Lull, i hi anomena cristianesch a la llengua catalana.

1365: Els diputats mallorquins escriuen als Cerimoniós: «Com los mallorquins e poblars en aquella illa sien catalans naturals, e aquell regne sia part de Catalunya...».

1370: Moisès Salvador, jueu de Lisboa, testifica: «entre los mercaders catalans que y pujaven e meteren ses robes e mercaderies e persones hi véu En Joan Roca, mercader de València e tots los catalans qui eren en la dita fusta».

Bernat Serra, notari de València: «alcuns mercaders catalans entre los quals eren Johan Roca, mercader de València».

Bernat de Miracle, savi en dret de València: «entre los quals catalans que hi moriren hi morí En Johan Roca, jove, mercader de València», etc.

1388: El Consell General de València acorda prendre mesures amb Barcelona i Mallorca, «pels molts e grans damnatges dels infels moros de Barberia, confusió e vergonya de cristians, especialment d'aquesta nació...».

1392: Els regidors valencians s'adrecen als de Mallorca i s'hi planyen de la inseguretat que hi ha a la mar: «On és la vigor de la nació catalana, que feia tributaries totes altres nacions circunvehines? E preferint-nos a fer sobre açó, ensem ab vós e ab Catalunya».

L'Infant Martí de Sicília està pacificant l'illa i quan el Consell de València coneix els seus triomfs, els considera com «honor e utilitat de la Corona reyal d'Aragó; encara a tota la nació catalana».

1395: Fra Antoni Canals, mentor de l'aristocràcia valenciana, escriu la seva traducció del *Valeri Màximo*: E com lo dit rey (Masini) fos barbre, que vol dir hom estrany... als catalans, turchs o tar-

tres. S'adreça als jurats barcelonins fent-los esment que tradueix el llibre de llatí en la nostra vulgata llengua materna valenciana: per primera vegada, amb quatre adjectius, algú parla de llengua valenciana, però més aviat té el sentit d'estil de prosa que no pas de cap forma dialectal (llavors molts escasses), tanmateix hi afeg: jatsia que altres l'hagen tret en llengua catalana.

12.9.1399: Els jurats de València fan esment d'aquest «antich proverbí: Draps de França e llibres de Bolunya / consumen Aragó e tota Catalunya».

1399: Els jurats de València s'adrecen als diputats del General de Catalunya per agrair-los la galera que els prestaren per armar-la contra els berbers, per donar a aquells durs càstichs, terrible terror e punició condigna de tants damnatges per aquells donats a la Catalana nació».

1400: Els jurats de València s'adrecen a les autoritats de la vila fronterera castellana de Moia (vora Ademús): «fugint, pocs dies ha, un catiu, de llinatges de tartres, emperò bandejat e apel·lat Johan, d'edat de XX anys poc més o menys, e paladí en son parlar català».

Una altra lletra semblant adrecen al veguer i jurats de Girona: «e paladí en llenguatge català».

Ca.1400: Pedro López de Ayala, al seu Rimado de Palacio, oposa catalán a español, francès, anglès, lombardo i escocès.

François Villon oposa les catalanes a les espanyoles, grecques, egípties, etc.

Vicent Ferrer anomena Catalunya a la València de parla catalana, en predicar a la comarca dels Serrans (de parla aragonesa): «Vosaltres de la Serrania, que estats enmig de Castella e de Catalunya, e per ço prenets un vocable castellà e altre català».

1411: La vídua de Joan I, Violant de Bar, de nació francesa, s'adreça a la noblesa valenciana a tomb del plet successori, i afirma que ha fet estudiar els testaments dels darrers reis, los quals testaments, per clarificació de nostra intenció, havem fet splanar de llatí en llengua catalana. Ω



## S A R E N A L D E M A L L O R C A



Fa 5 anys que n'Antoni Rueda de Bunyola regenta la botiga de lloguer de cotxes ANSAB a s'Arenal. Lloga les motos a 4000 ptes. dia i els cotxes s 3500. L'explicació que les motos valguin més que els cotxes és que les motos són molt perilloses i és difícil de traspassar-les. Tel. 971 491 555



Fa 22 anys que en Ramon Martínez d'un poble veí a Las Navas de Tolosa on don Quixot tenia interessos, regenta el Restaurant Hamburg a les Meravelles de s'Arenal. Despatxa menús a mil ptes. En Ramon està a punt de jubilar-se per l'edat i fa comptes de traspassar el negoci. Tel. 971 265 716



Fa 20 anys que en Domingo Genovard de Sineu regenta el Super Tropical a la Platja de s'Arenal. La seva filla Kira a qui ha d'aguantar perquè no li agrada que la fotografien, l'ajuda. Tel. 971 266 899



Fa 9 anys que en Frank Miedema d'Hollandia regenta al Cafeteria La Terraza a la Platja de s'Arenal a l'altura dels carrers dels Trobadors. Se menja per una mitjana de 1500 ptes. A la foto amb el cambrer Léon Kranenburg. Tel. 971 743 391



Fa 10 anys que en Francesc Nadal i d'Andorra i Angels Jimenez de Mallorca regenta el Restaurant les Meravelles de s'Arenal. S'ha regentat d'anys fins a un accident de deixat el seu padri i la Seu d'Ullastret aquest lloc quan hi ha poca cosa a Meravelles se queixa a l'Ajuntament que els obri la música a els turistes dormir dec perquè la encara. En se menja a milenar de Tel. 971 266 837



Fa un any que en Candido Millan s'associà amb n'Antonio Porras per regentar el Gimnàs Sport Studio a l'Avinguda Nacional 36 de s'Arenal. Practiquen l'aerobic i el culturisme. A la foto amb alguns alumnes. Tel. 971 269 601



Fa 14 anys que n'Ashok Gandhi regenta la botiga de cameres digitals i dels altres, telefonía i altres aparells electrònics Foto Alkauf a les Meravelles de s'Arenal. També es seva la botiga Toto Times a Punta Balerna de Magalluf. Tel. 971 266 207



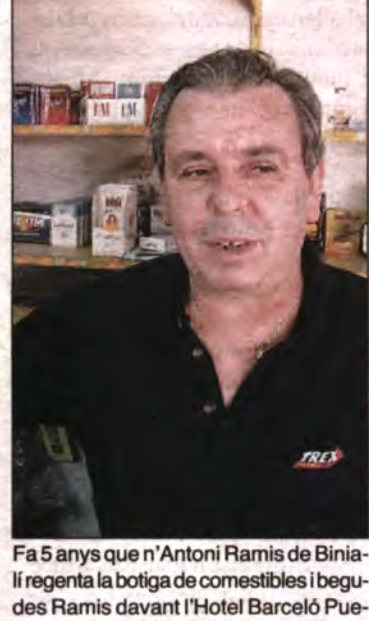
Fa 2 anys que en Theo Schön regenta l'empresa d'Electrònica Particular i Industrial SCHÖN a s'Arenal de Mallorca. Posa trípols calents a certs llocs de la casa com és ara la sala de bany, la saleta d'estar, el menjador, la cuina, de manera que a l'hivern pots anar descalç per la casa on hi ha la temperatura que tris. I per un preu inferior al milió de pessetes. Demana informació al carrer Joaquim Verdader 13 o telefonau al 971 492 906



Fa 15 dies que n'Antoni Fernández s'ha associat amb en Francesc Nadal per obrir el Taller de Cuines i distribucions Ponent al carrer de Joaquim Verdader de s'Arenal. Instal·len mobles de cuina arreu de Mallorca. Tel. 971 266 306



Fa 22 anys que n'Aina Gelabert regenta la Perruqueria Mariyu a la barriada de son Rigo de les Meravelles. A més de peruqueria, fa feina de pedicura i de callista. Tel. 971 263 014



Fa 5 anys que n'Antoni Ramis de Biniafregent regenta la botiga de comestibles i begudes Ramis davant l'Hotel Barceló Pueblo de s'Arenal. Tel. 619 477 821



Fa 22 anys que n'Ángel Cuadros va obrir la Perruqueria Ángel a s'Arenal. A la foto, observa com el seu fill Angel pentina en Pep Planells. Tel. 610 031 175



Fa 2 anys que n'Antonia Pérez regenta la Botiga de Moda Rocio a s'Arenal. Fa dissenys exclusius i és especialista en vestits de núvia. Tel. 971 262 826



Fa 30 anys que na Concepció Barceló regenta el Basar Coito a la barriada de son Rigo a les Meravelles de s'Arenal.



En Joan Nicolau, va néixer al Cafè restaurant can Mianes des Pil·larí i de petit va aprendre l'ofici de restaurador i de guixaire. Ha tengut el Restaurant La Terraza, La Barraca, L'Alt Düsseldorf, i a l'hivern feia de guixaire. Ara fa 4 anys que ha muntat l'empresa de guixaires i escafolistes Nicolau a les Meravelles de s'Arenal. En Joan té prou operari per envestir qualsevol obra a qualsevol hora. Si l'heu menester el trobareu al 971 262 083

**La Terraza**  
BIER CENTER  
FRANK EN CARMEN  
C/ LLAUD / TROVADORS S/N. C.P. 07600 PLAYA DE PALMA. TEL. 971 74 33 95  
www.la-terrazza-mallorca.com

• GUTES ESSEN UND TRINKEN  
• GOED ETEN EN DRINKEN  
• GEWOON GEZELLIG  
• SAT TU.  
• HAPPY HOUR

M A R R O C E N R E G R E S S I Ó ( 5 )  
Renaixement amazigh

ALFONS QUINTÀ

Els imazighen (plural d'amazigh i que significa homes lliures) són els habitants del Magrib des d'abans de la invasió àrab, el segle VII. El pes demogràfic de la invasió va ser mínim. Però forta la capacitat d'assimilació, basada en la religió, perquè els imazighen aviat van esdevenir musulmans.

Com passa en altres llocs i amb altres nacionalitats no àrabs, l'Islam hi va instaurar una identitat religiosa genèrica, l'umma, formada pels creients en l'Islam, que pretenia marginar o suprimir les identitats nacionals. (1)

En el món musulmà sovint aquestes identitats nacionals han donat naixement a dissidències religioses, dins el marc general de l'Islam, o a la integració en aquest de pràctiques preislàmiques. No cal oblidar que dins l'Islam hi ha una gran diversitat interpretativa, a causa, entre altres raons; que no hi ha un clergat ni cap institució centralitzada com és l'Església catòlica.

La resistència nacional amazigh està basada, com la catalana, en la seva llengua, el tamazight. Es conserva essencialment al Marroc i Algèria, però també al Níger, a Mali, a Líbia, a Tunísia i entre els tuaregs, nòmades. El total de parlants del tamazight es pot estimar entre 25 i 30 milions, la major part al Marroc (potser 20 milions).

Fa molts anys que vaig començar a interessar-me per aquesta nació oprimida. Quan vaig començar a escriure'n en aquest diari creia que em prendrien per un històric. Ara ja no ho temo. Des d'aleshores hi ha hagut un renaixement innegable i esperançador. Però encara perduren confusions i incerteses, ateses les condicions polítiques i socials dels països del Magrib.

Tanmateix, el tema està allí, en el debat públic, molt i molt millor del que

es podia somniar fa tan sols cinc anys. Hi està per a romandre-hi, tant al Marroc com a Algèria. L'actualitat ho acredita. De fet, es tracta de sortir del motlle del model d'Estat nació imposat no pas pels àrabs, sinó pel colonialisme francès i reprès després pels àrabs que van prendre el poder al Marroc i a Algèria.

En el segle VII no es podia parlar d'Estat. En canvi, arreu hi havia poder militar i hi havia impostos: sense aquests no hi hauria pogut haver aquell. En el cas del Marroc, una orografia particularment difícil impedia el control dels imazighen en tres grans zones del país (el Rif, el Souss, amb capital Agadir, i l'Àtlas mitjà).

Allí, i a més zones disperses, no es reconeixia l'autoritat del soldà i, en conseqüència, es refusava pagar impostos. Aquests territoris van rebre el nom de bled es xiba, és a dir, terres de revolta. Són de fort predomini amazigh.

## Dinastia àrab

El concepte de bled es xiba es contraposa al de bled el Makhzen, les terres no controlades pel soldà. La paraula makhzen, d'on prové el nostre mot magatzem, primer era on s'emmagatzemaven els proveïments, per passar a designar el cofre on el soldà guardava els cabals i, finalment, per extensió, el conjunt de l'administració del soldanat.

No eren dues zones estàtiques. Es temien i eventualment es respectaven. Els límits evolucionaven en funció de la seva respectiva força. Hi va haver dinasties imazighen però finalment s'ha imposat l'alauita, ben àrab.

El protectorat francès de 1912 a 1956 va complicar moltes coses, mentre que el contemporani espanyol evitava entrar en el tema. Aquest controlava el Rif, essencialment amazigh, i recordava les desfetes militars que li va imposar el

gent amazigh Mohamed Abd el-Krim, com la d'Annual (1921). Espanya va ser més prudent amb l'anticolonisme que França.

França va voler utilitzar els imazighen, malgrat que aquest havien estat que més havien resistit, per les seves, la seva penetració colonial. Per això, va promulgar el tristament famós dahir berber de 16 de maig de 1930. Tenia restablir la llei consuetudinària (urf) en el bled es xiba, que així se'n arava del dret musulmà, la xara. Per l'article 6 del dahir se sotmetia a tributs francesos els delictes comesos en bled es xiba. La reacció en contra va ser molt unànime, perquè era una pura maniobra colonial.

## Berber racista

El poder colonial, del tot racista, assignava àrabs a negres i imazighen a blancs. Volia que aquests li fessin de líders contra els àrabs, en benefici del colonialisme. «Abans de l'arribada dels àrabs -escriu el 1925 el capità colonial francès Víctor Piquet- el Marroc era poblat d'una raça blanca, absolutament blanca, semblant en més d'un aspecte a les poblacions d'Europa occidental i de la mateixa França [...]».

Aquesta població pot i ha d'esdevenir, poc temps, francesa de llengua i d'escriure.

En l'operació no hi havia ni un gram de respecte per la diversitat, ni cap interès colonial. No van enganyar els imazighen, malgrat que amb l'eforçat de l'avi de l'actual rei van entrar repetit la jugada de divide et impera. De fet, va passar el contrari i imazighen van ser majoria absoluta en l'Exèrcit d'Alliberament Nacional, creat el 1955, per lluitar per les armes i el retorn de Mohamed V i la fi del règim protectorat. Però l'ideari ja era no amazigh, sinó

arabista. Aleshores, allí i a Europa, es creia erròniament que el sinistre model d'Estat nació era el camí per al progrés. Eren també uns temps en què tot el Magrib admirava Nasser i molts passaven les nits escoltant la ràdio La Veue dels Àrabs, del Caire, on estava refugiada Abd el-Krim. En morir-hi, el 1963, va ser enterrat amb honors de cap d'Estat, per ordre de Nasser.

En els anys cinquanta Abd el-Krim donava generosament prioritat a la lluita anticolonial. Si se'n permet una modesta revelació històrica, poc abans de l'inici de la guerra d'alliberament d'Algèria, Abd el-Krim va donar 500 francs suïssos d'estalvis personals a Ferhat Abbas, primer dirigent del Front d'Alliberament Nacional d'Algèria. No podia sospitar la manera bàrbara amb què aquest front va tractar els imazighen algerians, també capdavanters contra el colonialisme, dins el mateix front. Com a Espanya els castellans, els àrabs al Magrib han tingut avidesa brutal de poder.

Encara ara al Marroc no és possible fer un acte públic en memòria d'Abd el-Krim. Moltes sol·licituds han estat denegades.

Aquest és el règim polític marroquí que la direcció del PSC-PSOE gosa presentar amb admiració i volent, ai las, donar lliçons.

Polítics i intel·lectuals catalans han signat un recent manifest de solidaritat amb els imazighen algerians. Però un destacat dirigent del PSC-PSOE ho va refusar.

## Maniobra colonial

Amb el protectorat, escriu el professor Vermeren, «com abans 1912, els berbers [imazighen] van ser apartats de les instàncies de direcció política i econòmica». Té raó. Però des del Makhzen (és a dir, des de la monarquia àrab alauita) s'usa encara -com fa el poder algerià- la immensa falsedat consistent a mostrar els imazighen com uns botiflers al servei del colo-

nialisme. Sense cap vergonya, es mostra el dahir (decret) berber -al cap i a la fi també segellat pel rei alauita- com si fos una realitat imposada pels imazighen, quan va ser una maniobra colonial efímera. Amb l'intent de confondre PNB i ETA ja hem vist com es creen mentides des del poder.

Paral·lelament, Hassan II, gran especialista a crear partits des del poder (allí dits «de coccio al minut») també va crear partits pretesament imazighen per aconseguir, per la demagogia i el caciquisme, algun vot. Com si allí els escrits no fossin decisions de les prefectures. El primer va ser el Moviment Popular creat a finals dels anys cinquanta. Hi va haver militars imazighen en els atemptats contra Hassan II i fins i tot un comissari de policia dels pitjors anys. Són partits rurals, descredats, en davallada i, com escrivia recentment un setmanari marroquí, «amb molt pocs adeptes en la societat civil naixent amazigh».

## Opressió immensa

Ja no són temps de manipulacions descarades, ni fàcils. «No a l'arbitratge del Marroc», cridaven els manifestants aplegats davant l'ambaixada d'Algèria a Rabat l'1 de maig passat, en solidaritat amb els seus connacionals d'Algèria, ara revoltats a la Cabília.

L'opressió dels imazighen al Marroc també és immensa, sense que l'actual govern del socialista Abdelrahmane Yousoufi hagi fet res per ni limitar-ho. Un fet que no tampoc limita l'entusiasme del PSC-PSOE per Yousoufi.

Els imazighen són del tot ignorats per la Constitució, que declara que el Marroc és un Estat àrab i amb l'àrab com única llengua oficial. També els ignora la història oficial. Un dahir (decret) de novembre de 1996 té per finalitat eradicar els noms personals en tamazight, limitant la seva inscripció en el registre civil. Té un articulat

inefable. Per exemple, que el nom «no pot crear una amenaça contra els costums socials o la seguretat nacional [sic]».

Malgrat l'autocràcia, el moviment nacional amazigh ha avançat. Primer va ser amb la creació, el 1967, per estudiants imazighen, de l'Associació Marroquina de Recerca i Intercanvi Cultural. Després va sorgir una xarxa d'associacions culturals i lingüístiques (ara n'hi ha més de trenta), sis de les quals van elaborar l'agost de 1995 la «Carta d'Agadir relativa als drets lingüístics i culturals imazighen».

## Ensenyar «dialectes»

Hassan II va dir que hi hauria ensenyament dels «dialectes», però només n'hi ha una mínima presència a la TV i la ràdio. El que s'ha disparat són les revistes (2), d'un interès evident. També, en una operació en part controlada pel palau reial (però certament escapada de les seves mans), el professor Mohamed Chafik va donar a conèixer, el primer de març del 2000, el Manifest Berber, que ja ha estat signat per més d'un milió de marroquins.

Entre ells centenars de professors universitaris. El mes de gener d'aquest any es va iniciar un debat sobre la creació d'un autèntic partit (no cortesà) amazigh.

Amb unes universitats controlades en gran part pel fonamentalisme (que va ocupar el buit deixat per l'esquerra, reprimida per Hassan II), el gran enemic d'aquell ha passat a ser el moviment amazigh. Un conflicte accentuat per la primera traducció, l'any passat, de l'Alcorà al tamazight, duta a terme pel professor Johadi Lhoucine. Paral·lelament hi ha algun gran lingüista, admirat amic meu, que deliberadament no esmento, portant a terme una tasca sensacional, comparable a la del nostre Pompeu Fabra.

Són temps d'esperança amazigh, ignorats a Catalunya. Ω

- (1) A molts de pobles del Pla i del Nord de Mallorca hi ha una nombrosa colònia d'imazighen. A sa Pobla el 10% de la gent són d'aquesta nació oprimida pels àrabs.
- (2) Com aquí les revistes en català sorgides després de la mort d'en Franco.

**AEG**  
AUS ERWÄHRUNG GUT

**El sistema de temperatura del trispol THERMO BODEN**

**TRISPOL RADIANT**  
El sistema de calefacció del trispol

**Electrònica Particular i Industrial**  
**SCHÖN PARTNER DER AEG**  
C/ Joaquim Verdader, Local 13 a - 07600 s'Arenal  
Tel i Fax: (0034) 971 492 906 - Mòbil 0049 1714 754 745



## PETITS ANUNCIS

## SERVEIS PROFESSIONALS

Representants musicals amb ganes d'introduir a Festes Majors de les Illes el gènere de "l'Havanera" i "Cançó Marinera i de Taverna", que es posin en contacte amb el GRUP MAREJOL, capdavanter al Principat. Tel. 933 593632 <mailto:marejol@eres-mas.com>.

DVD's al millor preu de Manacor. Només 2990 ptes. Infomanga, c/ Sant Jeroni, 2 (devora la Puresa) Manacor.

Necessit dona a hores per fer net. Hi ha molta de feina. Tel. 971 867 286

Tenc una empresa de manteniment de jardins i de piscines a la zona nord de Mallorca. Tel. 971 864 532 - 696 278 393.

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia 670 067 314.

## PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música!

M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Oculs i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel·ligent que vulgui

companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907 843901-973 603214.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripollet.

Naturalesa, la mar, la muntanya, una pel·lícula, un cafè... si ests dona, atractiva i divertida, t'he de conèixer urgentment. Bútia postal 1174 - 07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 23 anys, independentista i romàntic coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per a sortir al cinema, a la platja, etc. Carles Lloveres carrer Rocacorba, 15 Vilablareix 17180.

Cerc femella per festejar fins a 39 anys, Òscar Pujol. Blanquerna, 58 - 07010 Ciutat de Mallorca.

## COMUNICATS

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36.43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïta-

ment, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV@vlc.servicom.es

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C \* 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bútia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria

provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarra-gonès? Subscriviu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bútia Postal, 7-43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llen-gües Vives**. Bútia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskara* *Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellington Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els

nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me Informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

*El Call*, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT LLUC, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment s'editarà l'evangelis segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional. Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

## BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vingu i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Ford Escort RS turbo PM-BB, ITV passada. 425.000 ptes. Tel. 686 424 419.

## ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....  
Cognoms.....Tel.....

## ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:  
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

**Si voleu una Mallorca lliure i independent d'Espanya, veniu al**

**LOBBY PER LA INDEPENDÈNCIA**

**Apt. de Correus 531**



# Multa per parlar català per telèfon

<colomtaube@hotmail.com>

Multa de l'any 1937 contra una persona pel simple fet de parlar pel telèfon en català.

Ja en l'any 1896 no permetien de parlar per telèfon en «dialectos regionales y otras lenguas no cristianas» (que dirien a la COPE). Durant uns anys, el podrit govern caciquil de Madrid ho prohibí (com els agrada dar cops de martell amb els seus ordeno-y-mando!).

Per què?

En primer lloc, perquè, malgrat segles de brutal repressió, prohibicions de tota mena i bestial apartheid lingüístic, més del 90% dels catalans continuaven pensant i parlant normalment en l'idioma de l'avior. Es tractava, doncs, d'una mesura desesperada i rabiosa, nascuda d'entranyes genocides de mena, típica del nazionalisme exacerbado i extremista, per assassinar les llengües populars no castellanes, o sia, un producte típic de la tolerància d'ellos.

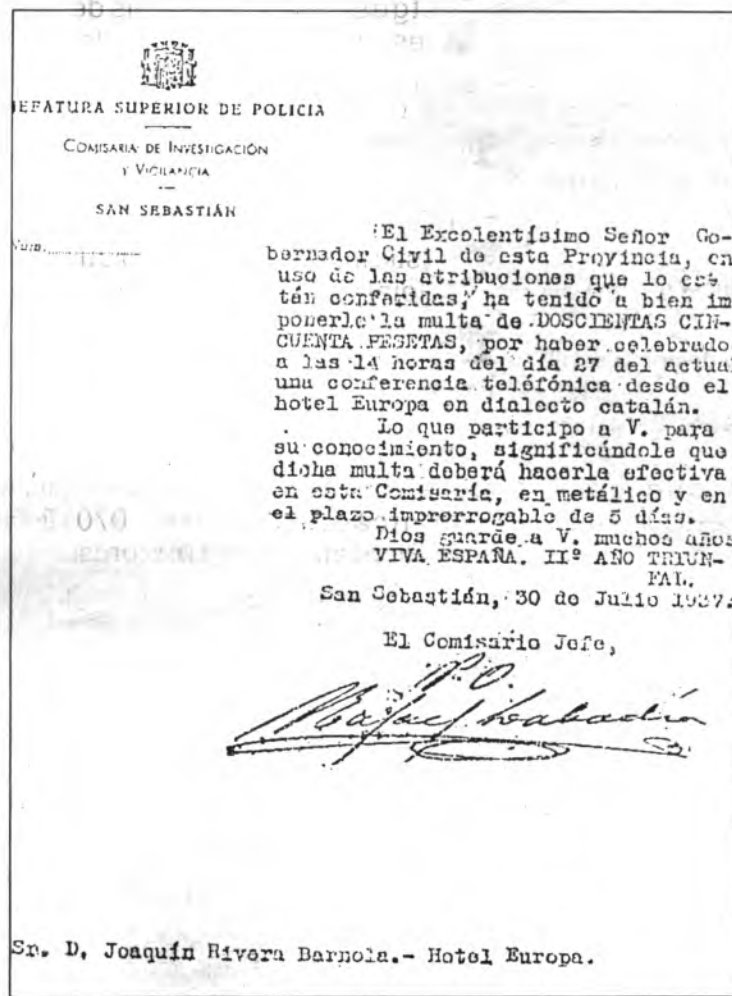
En segon lloc, per ensenyar

didàcticament, que allò modern no ha de ser (perquè ells ho manen, no pas per cap impossibilitat tècnica innata, és clar) en apañó. A veure si la gent s'hi avesava, els entrava el virus de l'autoodi i la síndrome d'Estocolm i de Zèlig i acabaven per fi acastellanant-se.

Açò els ha eixit mig bé: ara hi ha prou gent aforasterada tipus na Catalina Thomàs.

Ara fan l'Only Spanish a Hispasat i d'altres invents moderns.

En tercer, i evidentment, a fi que la policia política -tan típica de l'Imperi i la Inquisició de tres segles, que és molt curt de dir-, sempre tot interculturalitat i europeisme, entengués el que diu la gent per telèfon. Pobrets!. A Castelló, en Joan Francesc Mira ens contava a l'institut com en un registre d'un sospitós rojoseparatista li van confiscar un llibre republicano en ruso, que resultà ser La República de Plató en grec. Ω



## Justícia el mateix dia

A la matinada buscant als seus assassins ETARRRES als propis caus...

Aquí a Barcelona els nostres assassins criminals tirans invasors.. es manifesten pel carrer Trafalgar sense que ningú els digués ni MÚÚÚ.

Que coño quiere éste hijodeputa catalán...

Voler, voler ja en tinc prou amb el que m'obsequieu cada cinc minuts amb el XENOFOBIA-RACISTA-FACISTA?-INTOLERANTE, vosotros i todos vuestros colaboradores catalanes oiga!! que son muchos!!!.

No obstant això, sembla que ja comencen a reconèixer certes coses, com és la que ells no tenen dificultats per passar el mes.

Ells defensen lo seu amb lleis, armes i exèrcit, i joestic fart de preguntar, quan tindrà un POLÍTIC que em defense SENSE POR.

Els justos sempre son els INVASORS, blancs, negres, grocs, morenos.. els dolents sempre, sempre, sempre els bascos i catalans VERITAT QUE SI QUANTES VEGADES HO HAS DIT? i QUANTES MÉS HO DIRÀS i.... quan faràs examen de consciència...AH!! que el teu cervell no ho pot permetre? Ω

Josep Casalta de Vila-real

Pere Felip i Buades

## Descomposició de la economia capitalista

Com a final de la retòrica sobre la unitat d'Europa, dins sis mesos entrarà en vigor l'euro com a moneda única europea. Ara ja, les diferents monedes no són més que determinacions de l'euro, doncs els tipus de canvi estant bloquejats. Cada una de les burgesies està mancada de la possibilitat de recórrer a la devaluació. Utilitzant una expressió de León Trotsky, "els governs burgesos son com assassins fermats a la mateixa cadena", totes les burgesies de la Unió Europea estan lligades a l'euro, la caiguda del qual indica tendència a l'enfonsament. La única variable de que disposen és el "cost del treball", que totes tendeixen a rebaixar. Aquest objectiu comú no impedeix conflictes entre elles, una lluita que agreuja encara més la debilitat de la seva posició mundial i la reducció dels mercats, objectes de la seva cobdícia.

La Unió Europea, el conjunt de les seves institucions, dels seus mecanismes, se revelen més que mai com una màquina de guerra contra els treballadors i els pobles d'Europa. Aquest és el comú denominador de les polítiques dels tots els governs (els gestionats per un partit de burgesia, com el govern de n'Aznar a Espanya, o els que estan a càrrec dels partits de la Internacional Socialista, a voltes amb el recolzament, com en el cas de França, de la "esquerra plural" (de les formacions sorgides de la crisi

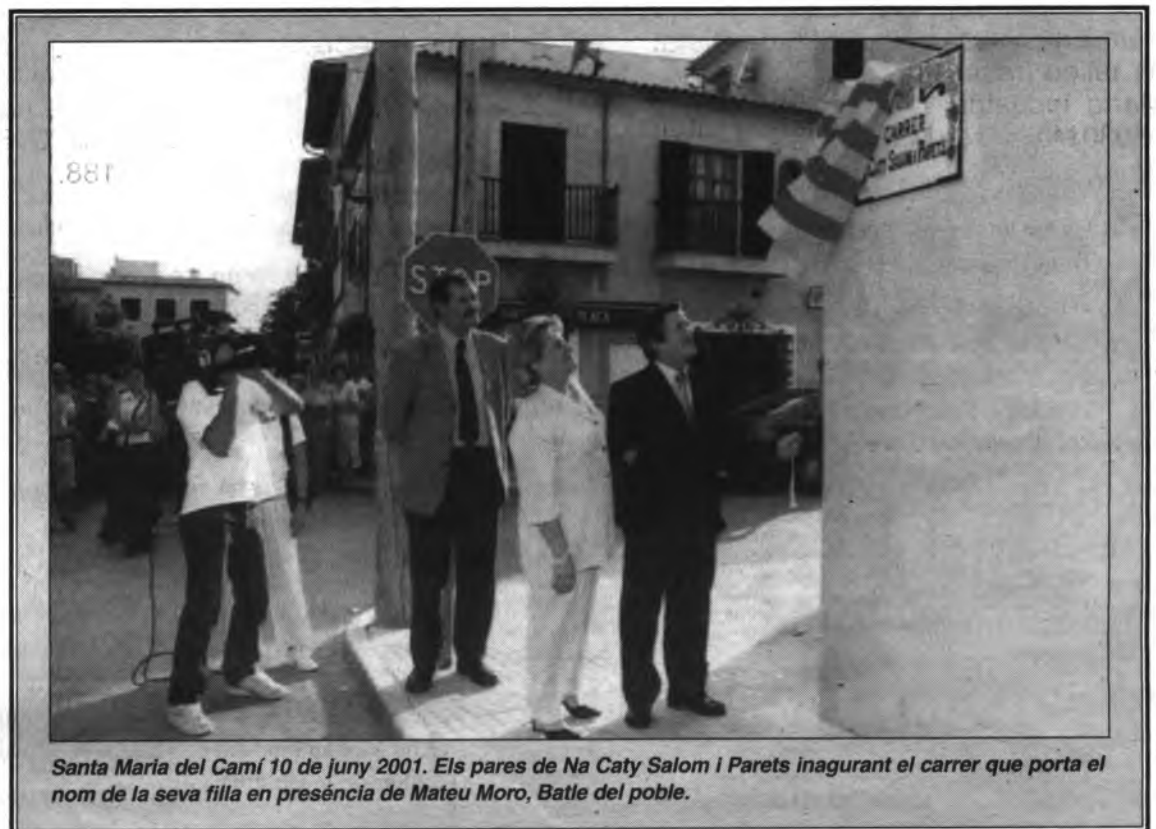
dels antics partits comunistes subordinats a la burocràcia stalinista).

El diktat nord-americà, repetit en tots els tons i per totes les institucions internacionals, FMI, OMC, OCDE, És que Europa està malalta d'una excessiva reglamentació, d'una excessiva presència en el sector públic... En altres paraules, que cal fer taula rasa de les conquestes arrancades per les classes obreres d'Europa, en particular de les que s'aconseguien en la Segona Guerra Mundial.

Malgrat les bravetjades sobre la solidesa de la economia europea, tothom està obligat a reconèixer que els països d'Europa patiran les conseqüències de la nova convulsió mundial de la economia capitalista en descomposició. No obstant això, contra les advertències de molts especialistes que representen els interessos de tal o qual facció de la burgesia, el Banc Central Europeu que decideix en quin marc se situarà l'acció de cada govern, s'ha negat una vegada més a baixar els tipus d'interès, mesura que se presentava com un medi de reactivació. La qüestió no és saber fins quan podrà diferir-se aquesta mesura, sinó comprendre la lògica que inspira Wim Duisenberg, president del Banc Central Europeu. Ell ha criticat els governs, a la patronal i als representants dels treballadors per no haver dut endavant "reformes

econòmiques estructurals". No sobra assenyalar a aquest respecte que, quan a l'agost de 2000 Gernsman, president de la Federal Reserve Board, llançà una advertència als governs d'Europa, en particular als d'Alemanya i França, increpant-los per no haver anat prou lluny en la desreglamentació i les privatitzacions, Wim Duisenberg estava de la seva part. Wim Duisenberg mostrà les seves cartes amb tota claredat: la resistència dels treballadors ha

obstaculitzat i retardat la marxa de la piconadora europea. Ara, davant la crisi, és precís cremar etapes. Així doncs, allò que està a l'ordre del dia per a tots els governs, comporti els riscos polítics que comporti, és multiplicar els atacs a la classe treballadora. Per això, urgeix preparar-se per fer front a aquest capitalisme egoista, cruel i feixista que està en estat de descomposició. Ω



Santa Maria del Camí 10 de juny 2001. Els pares de Na Caty Salom i Parets inagurant el carrer que porta el nom de la seva filla en presència de Mateu Moro, Batle del poble.





# Dolor: Defugir-lo o no defugir-lo?

PER RICARD COLOM

Colomtaube@hotmail.com

★ «La Nit Fosca de l'ànima -entre el ja no més i el no pas encara».

(Dra. Joan Borysenko, escriptora).

★ «La gent que no pateix no és de la millor que hi ha».

(Enid Starkie).

★ «Déu ha ficat el plaer tan prop de la dolor que sovint plorem d'alegria».

(Amadine Lucie Aurore Dupin «George Sand», 1804-1876, novel·lista francesa).



GEORGE SAND.

★ «Hi havia un ocell qui s'arrecrava cada dia sota les branques seques d'un arbre que s'aixecava enmig una immensa plana desèrtica. Un jorn, una ventada arrencà de quall l'arbre, i obligà el pobre ocell a volar cent milles a la recerca d'un nou aixopluc...fins que, finalment, arribà fins a un boscatge d'arbram curull de fruits».

(Anthony de Mello, «Qui pot fer resplendir l'alba?», 1985, India).



## NO FUGIR DE LA PENA



★ «La sofrença, un cop acceptada, perd el seu avantatge, puix que la paor en minva, i allò que hi resta és generalment més controlable del que havíem imaginat».



(Lesley Hazelton).

★ «Que tota la meua pena no es vessi sinó en mi!».

(Torquato Tasso, 1544-1595, poeta italià).

★ «Una nació capaç de sacrificis sense límit és capaç d'enlairar-se fins a altures il·limitades. Com més pur sia el sacrifici, més veloç el progrés».

(Mohandas Karamchand Mahatma Gandhi, 1869-1948, advocat i incansable independentista no-violent de l'Índia).



MAHATMA GANDHI.

★ «És millor plorar amb homes savis que no riure amb pocsoltes».

(Proverbi hispànic).

★ «És bo d'aprendre a ser assenyat a l'escola del patir».

(Esquil d'Eleusis, 525-456 a. de C., dramaturg grec).

★ «Sense dolor, no hi ha palma; sense espines, no hi ha tron; sense afany, no hi ha glòria; sense creu, no hi ha corona».

(William Penn, 14-10-1644 Londres-30-7-1718 Buckinghamshire; reformador social protestant, fundador de l'Estat desmilitaritzat i multiracial, mig indígena en els seus orígens, de Pennsilvannia, Estats Units).

★ «Sota un govern que empresona injustament qualsevol, el lloc adient per a una persona justa és també una presó».

(Henry David Thoreau, 1817-1862, escriptor i activista nord-americà, un dels clàssics de la no-violència).



HENRY D. THOREAU.

★ «La resistència no-violenta ve caracteritzada per la bondat per a acceptar els patiments sense venjar-se'n, els cops dels oponents sense retornar-los-hi».

(Martin Luther King, 1929-1968, pastor baptista afro-americà, capdavanter dels drets civils i de la lluita contra la guerra del Vietnam).

★ «És menester voler i cercar la desfeta».

«Si m'hagués quedat tranquil a casa en lloc de marxar a patir pel món, no m'hauria estalviat poques penes i sabates».

(Hem Ibsen, escriptor noruec, 20-3-1828 Skien-28-5-1906 Oslo).

★ «-Has sofert molt -me diu-, jo ho sé de sobra, però jo sé igualment

què, encara que poguessis, no voldries deixar d'haver sofert lo que has sofert».

(Apel·les Mestres, 1854-1936, Barcelona).

★ «Tu també vas cercant dolors inútils.

-Jo només vaig cercant dolors que puc llevar a l'altre».

(Maurice Polydore-Marie-Bernard Maeterlinck, 1862 Gant - 1949 Cannes, assatgista i dramaturg flamenc).

★ «Deixeu-nos-ho dir tot d'una: no es tracta pas de defugir el patiment, perquè patir és inevitable; es tracta d'escollir-ne les conseqüències».

(Nicolò Tommaseo, 1802-1874, escriptor, filòleg, folklorista, pintor, polític i patriota italià, ministre de Venècia).

★ «Jo pens que el rebaixament de l'ànima és sa glòria,

quan hi ateny allò que desitja.

L'home humilia sa faç fins a tocar la pols,

per ser, el dia del demà, home segur i honrat.

El rebaixament que duu a la glòria és millor per al vailet

que la glòria si ha d'anar seguida d'humiliació».

(Abú Muhammad Alí Ibn Hazm al-Andalusí, Xàtiva, «El Collar de la Coloma», 1022).

★ «Quan has renunciat del tot a convertir-te en algú -un sant, un pecador convertit, un home d'església, un just o un injust, un malalt o un benpensant- per a viure en la multitud de tasques, qüestions, èxits o fracassos, experiències o perplexitats -això és, per a mi, viure en el món-, llavors et poses plenament en les mans de Déu...i és així com et converteixes en un home, un cristià, llavors ja no ens prenem seriosament les nostres sofrències sinó els sofriments de Déu en el món, aleshores vetllem amb el Crist a Getsemaní...Per què havíem d'ésser arrogants davant els nostres èxits i sentir-nos derrotats pels nostres fracassos si en la vida d'aquest món també patim la passió de Déu?».

«Patiment: Consagra com ha de menester allò que s'ho mereix a una Mà més poderosa».

(Dietrich Bonhöffer, 1906-1945, pastor de l'Església confessant alemanya contra el nazisme, executat per participar en la conxorxa contra Hitler).

★ «Si una ànima té més paciència per a patir i més tolerància per a ser mancada de gusts, és senyal que té més aprofitament en la virtut».

(Sant Joan de la Creu, 1542-1591, Punts d'amor, Andújar).



ST. JOAN DE LA CREU.

★ «El cavall més ràpid per arribar a la perfecció és el sofriment».

(Meister Eckhart, místic alemany medieval).

★ «La disposició a suportar generosament qualsevol greuge és proporcional a la fe que tenim en la renumeraació del Crist».

(Marc l'Asceta, s. V, 200 capítols sobre la llei espiritual, Cap. 44).

«Acull amb ànim serè la mescla de béns i de mals, i veuràs com Déu en refà

l'equilibri en els esdeveniments».

(Cap. 159).

★ «Suporta els atacs de les tristesses i dolors; mitjançant els quals la providència de Déu et purifica».

(Talassi de Llíbia, s. VI, a «Centúries», 1:28).

«Providencialment, cau en penes involuntàries aquell qui no suporta de penedir-se amb penes voluntàries».

(2:75).

«Fàcilment t'habituaràs als sofriments de l'ascesi, si els duus a terme amb mesura i ordre».

(3:11).

★ «Só el serf comú si així Us plau, Senyor Déu, i en camps forçats o en foradats pregons, plagat de cos i amb fardells damunt meu, Em sé llibert si en el més negre fons els Vostres ulls il·luminen els mons que amb Vós delesc, i em fan el viure lleu».

(Josep V. Foix, Barcelona, 1894-1987, poeta català)



JOSEP V. FOIX.



## FUGIR DE LA PENA

“Gat escaldat amb aigua tèbia en té prou”.  
(Refrany catalans).

«La gent, esporuguida, cerquen recer a les muntanyes, als boscatges, a les forests sagrades o als santuaris. Però aquests no són refugis segurs, no són el recer que deslliura l'home del patiment».

(Dhammapada, llibre de saviesa budista, al capítol «El Buda», 14/188-189).

«I doncs, sàpigues ço, tu, home: que la manca de corretja vol dir obrar a tort. Vigila que l'avarícia i el vici no et menin a llargues dolors».

(Dhammapada, «Afanya't i lluita», 18/248).

«Res no pot succeir-me que Déu no ho vulgui. I tot el que Ell vulgui, per ben dolent que ens sembli, és en realitat allò millor».

(Lletra on en Tomàs Maure o Moro, 1480-1535, aconhorta sa filla adés de ser executat per negar-se a reconèixer l'autoritat espiritual del rei).

«Si no vols caure presa del patiment, vés-hi a cercar-lo.

Si en fuges estàs perdut, car corre més ràpid que no pas tu».

(Lanza del Vasto, deixeble europeu de Gandhi).

«Va passar per davant la vida amb timidesa, com si el pressentiment li digués que el menor contacte d'aqueixos dos móns, el seu i el dels altres, només podia dur-li dolor».

(Biografia d'en Balzac, de Théophile Gautier, 31-8-1811 Tarbes, Occitània- 22-10-1872 Neuilly-sur-Seine).



THEOPHILE GAUTIER.

«No vull pas pensar perquè no vull que el patiment del cor s'unisca al del pensament».  
(Emilio Castelar, 1832-1899, polític foraster, president de la 1<sup>a</sup> República espanyola).

«Si coneixeu algú que malda per ofegar les seves penes, hauríeu de dir-li que les dolors saben nedar».

(Anònim).

«Ja que he cridat, i heu dit que no, he estès la mà; i ningú no es dona per entès, heu deixat estar tot consell meu, i no heu volgut saber res de la meua reprensió, també jo me'n riuré de la vostra dissort, en faré escarni quan vindrà la vostra paor».

(Proverbis 1:24-26, de Salomó, s.X a.C., rei d'Israel).

«Quan no sofreixes gens, prepara't per a quan vindran les penes; i considerant que n'hauràs de donar compte, allunya't de tota ambició».

(Marc l'Asceta, s. V, 200 capítols sobre la llei espiritual, Cap. 51).

«L'home assenyat té cura de si mateix i defuig les penes involuntàries mitjançant les voluntàries».

(Talassi de Lfibia, s. VI, a Centúries, 2:68). Ω

## El Trot és cosa nostra



## Nou triomf de «Falaguer» «i nova decepció de «Forever VX»

MIQUEL ALEMANY I BAL·LE

La passada victòria de «Falaguer» al darrer Gran Premi Nacional, celebrat al hipòdrom de Son Pardo el 20 de maig i el distanciament del cavall de «Sa Corbaia»: «Forever VX», gran favorit aquell dia, motivaren que el poltre de «Ses Comes», desbanqués al cavall d'Artà en la classificació de guanyats. El triomf de l'equi menat per Gabriel Pou fou tant impressionant que aconseguí un premi de tres milions de pessetes, ocupant la primera plaça de líder destacat, no només en guanyats, si no també en velocitat.

La desqualificació de «Forever VX», motivada per un desbocament de l'equi a la sortida, darrera l'autostart, el relegà a la tercera posició.

Hi havia aficionats que esperaven que Antoni Frontera i el seu cavall poguessin treure se l'espina del Gran Premi Nacional. El Criterium dels 3 anys de Manacor tenia que ser una revenja del Gran Premi Nacional que «Forever VX» i el seu menador habitual Antoni Frontera no pogueren guanyar.

També hi havia gent que no veia segur com a guanyador al cavall d'Antoni Vaquer «Rai» degut a que «Falaguer» havia obtingut molt de prestigi com cavall. Era un equi en alça. El seu conductor havia obtingut molta popularitat gràcies a aquest triomf i també per la seva joventut: 28 anys, a més de que era la quarta vegada que arribava primer en aquesta correguda coneguda com «la clàssica de les clàssiques». Altres persones veien a «Falaguer» com a guanyador, però també a «Forever VX». Alhora d'apostar, es decidiren per tot dos.

La correguda més important de la Diada Hípica de Manacor començà passades les set i mitja de l'horabaixa. Dotze participants es disputaven la victòria. Quasi tots havien corregut el Gran Premi Nacional a Son Pardo.

Quan es donà la sortida, «Falaguer» es col·locà en primera posició i «Forever VX» es trobava en el pilot. Prest,

els dos rivals comandaren la carrera amb avantatge del cavall de «Ses Comes».

«Forever VX», es disposava a atacar, quan de sobte, començà a cavalcar. El jurat decidí la seva desqualificació. El cavall d'Artà havia tornat a botar i per descomptat havia estat distanciat.

Aquesta eliminació, donà llum verda a «Falaguer» perquè pogués guanyar la segona carrera més important del trot de Balears; el Criterium dels 3 anys. Premi Manacor.

Gabriel Pou es trobava molt feliç amb aquesta victòria. El seu cavall havia col·locat el llistó molt amunt als seus rivals, en quan a prestigi, velocitat, guanyats i seguretat alhora d'apostar pels jugadors. «Falaguer» no pogué aconseguir el rècord de la prova, ja que aturà el cronòmetre en un temps de 1'21"2. El rècord, encara es troba en possessió de «Diluvi», que l'any 1999, deixà el cronòmetre en 1'20"2.

Amb aquesta victòria, Gabriel Pou ha demostrat que és un gran menador que s'ha especialitzat en guanyar corregudes clàssiques.

Té un bon grapat de premis, des de que l'any 1994 esdevingué en jockey.

Amb la victòria del diumenge 10 de juny a Manacor, es confirma que es troba en estat de gràcia i que pot encara arribar a més.

La segona posició de aquesta correguda fou pel cavall «Flipper Star». Aquesta vegada el menà Guillem Andreu «Moret». La passada decepció de Joss Verbeeck quan menà aquest poltre al Gran Premi Nacional, obligà als propietaris de «Flipper Star», a contractar Guillem Andreu. «ES Moret» (tal com es conegut al mon del trot de Mallorca) no els va decebre.

Antoni Frontera i el cavall que menà fou una vegada més la decepció de la Diada. No es pot comprendre mai que un equi que debutà l'any passat a la Diada del Ram, ho fes guanyant amb domini total el dia del seu bateig com a competidor i arribés primer amb gran avantatge damunt el segon, sigui el líder de la seva generació tot l'any fins el 20 de maig, dia de la Gran Diada Hípica de Son Pardo, on una mala actuació al Gran premi Nacional i un distanciament al Criterium dels 3 anys a Manacor hagi caigut tant baix, tant en prestigi com en total de guanyats i sobretot que hagi perdut la confiança en els apostants.

Qui falla aquí? El menador o el cavall? Cal obrir una investigació i trobar els motius perquè ha caigut en aquesta difícil situació.

Si es troba i es corregeix el problema, «Forever VX» tornarà a ser el cavall que esperen tots els aficionats al trot, el que si que es veritat es que trigarà molt en superar «Falaguer» com a líder de la seva generació. Ω



Manacor. 10 de juny 2001. Gabriel Pou amb el trofeu que guanyà al Criterium dels 3 anys conduint el cavall «Falaguer».



## Impressions sobre la tensió a l'Orient Mitjà

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

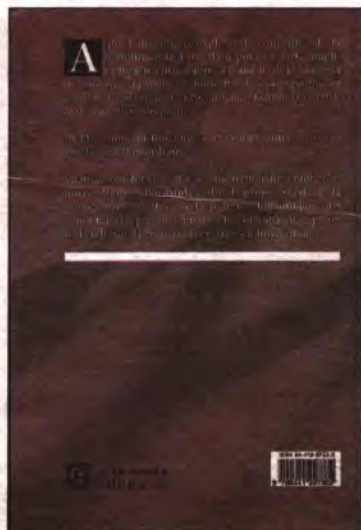
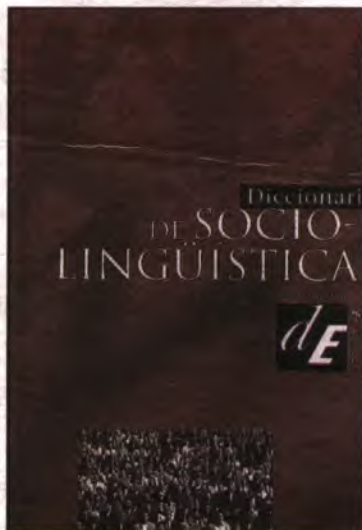
El drama de la guerra i tots els seus desastres sempre causa dolor dins les ànimes més o manco sensibles. Quan tens amics o coneguts, encara que sigui haver estat una estona curta amb ells, encara t'afecta més, et fa ràbia que les coses no es solucionin i que aquella bona gent estigui en perill... I te poses a pensar... I bé... Els odís personals de les persones importants arrossegueu els més innocents, és a dir, tots els seus subordinats... Quan estàs en mans de qualcú que no és raonable, pitjor que pitjor... El que passa de vegades és que veus el que és just i el que no... I de sobte et trobes que tot allò que admiraves ja no et mereix tanta d'admiració... Descobreixes el terrorisme d'Estat... Ja ho sabies però no t'ho havies plantejat... Però els altres continuen essent els terroristes... En realitat a una banda i l'altra de la Mediterrània tenim circumstàncies semblants, encara que ens diguin el contrari perquè els interessa... Amb la gravetat de la situació, al País Basc encara no ens trobam a l'exèrcit espanyol bombardejant llogarrets d'Euzkadi només perquè Arzalluz és acusat d'ésser el màxim cap dels terroristes pel govern... Encara que

el govern espanyol també faci bestieses per l'estil, sobretot verbalment... Les generalitzacions sempre són dolentes, sobretot en temes tan delicats i en Sharon amb el seu odi personal a Iasser Arafat, arrossega el seu país al desastre... No és la primera vegada que actua sense mirar prim alhora de comandar. Ja el 1956, Moshe Dayan ja es va enfadar amb ell per desobeir ordres i provocar un gran nombre de baixes entre els paracaidistes a una operació de la campanya de la Sinaí... Així, podríem citar altres desastres de la guerra com el drama de Sabra i Shatila, al qual la feina bruta la feu la milícia cristiana del Líban, però el cervell de la massacre va ser aquest mateix home... El problema és que aquesta situació, i amb certa raó per part dels atacants, podria provocar un segon Iom Kippur, és a dir, un atac global dels països àrabs limítrofs... Podríem acabar dient només que la seguretat a l'Estat d'Israel depèn en gran part al grau d'indignació de la població palestina ja que quan més es provoca a una fera més et destrossarà i abans aniràs a parar a la mar i això no ho pensa el govern elegit fa un parell de mesos... Ω

**RECORDA**  
Quan hakis llegit aquest  
periòdic, si no en fas la  
col·lecció, regala'l a un  
amic, veí o parent  
**EL PAÍS HO NECESSITA**



## DICCIONARI DE SOCIOLINGÜÍSTICA



**Títol:** Diccionari de sociolingüística  
**Autors:** Francesc Ruiz i San Pascual, Rosa Sanz i Ribelles, Jordi Solé i Camardons  
**Editor:** Enciclopèdia Catalana / Diccionaris de l'Enciclopèdia  
**ISBN:** 84-412-0733-X  
**PVP:** 3.750  
**Núm. de pàg.:** 336  
**Col·lecció:** Diccionaris temàtics  
**Enquadernació:** C  
**Any edició:** 2001

**Sinopsi:** Un diccionari que explica els conceptes de la sociolingüística des d'un punt de vista ampli, comprèn, entre d'altres, els àmbits de la isociologia de la llengua, la planificació de la llengua, el dret lingüístic... Inclou, a més, institucions, associacions, autors, teories i escoles sociolingüístiques. S'adreça sobretot al món acadèmic (estudiants i professors universitaris i d'institut) i al dels professionals de la promoció, normalització i dinamització lingüístiques, així com a totes les persones interessades pels diferents aspectes de la reflexió, la crítica i la realitat sociolingüístiques.

**Microressenya:** La sociolingüística explicada a partir dels seus conceptes i tot el que s'hi relaciona: institucions, autors, teories i escoles sociolingüístiques.

**Matèria:** Diccionaris / Lingüística / Sociologia.

Àrea de comunicació d'Enciclopèdia Catalana: (Tel.: 93-4120030 / Fax: 93-3024494).

## LA CULTURA A MALLORCA

### Antoni Mir (OCB), Eusèbia Rayó, la Casa Catalana i Pagès Editors: un gran acte cultural

Amb gran èxit de públic es va presentar a la Casa Catalana de Ciutat la darrera novel·la de l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespi. Parlaren de l'obra Estat d'Excepció (Pagès Editors) el President de l'Obra Cultural Balear (OCB Antoni Mir i l'escriptora Eusèbia Rayó.

El President de l'OCB va destacar el paper d'avantguarda que, en la lluita per la defensa de la cultura catalana, ha significat l'aportació de Miquel López Crespi. Antoni Mir parlà dels més de trenta anys de dedicació permanent a la lluita pel nostre alliberament nacional social per part del conegut autor pobler.

Eusèbia Rayó destacà en la seva intervenció la importància de l'obra de Miquel López Crespi en el camp de la poesia, la novel·la, el teatre, l'assaig, la narrativa juvenil i el periodisme. Recordà les valuoses aportacions de l'autor a la cultura catalana ja que els darrers temps ha publicat nombrosos llibres que així ho certifiquen. Podríem destacar, entre molts d'altres: Estiu de foc (Columna Edicions); Punt final (Moll); Planisferi de mars i distàncies (Columna); Núria i la glòria dels vençuts (Pagès Editors); L'Amagatall (Sa Nostra); Acte Únic (Universitat de les Illes Balears); Revolta (Moll); Un violí en el cre-

puscle (Viena, Barcelona 2001); Cultura i antifranquisme (Edicions de 1984, Barcelona); No era això: memòria política de la transició (Edicions El Jonc); Llibre de pregàries (Andorra, 2000); El cicle dels insectes (Moll); La Ciutat del Sol (Premi de Narrativa de l'Òmnium Cultural); Estat d'Excepció (Pagès Editors)...

Entre el nombrós públic que hi era present en aquest important acte cultural desenvolupat en el teatre de la Casa Catalana poguérem veure els escriptors Víctor Gayà, Rosa Planas, Joan Pla, Pere-Gil, Miquel Rayó així com a historics de la lluita anti-feixista i per la normalització del



Presentació de la novel·la "Estat d'Excepció": Antoni Mir (President de l'OCB), Miquel López Crespi i Eusèbia Rayó.

**Jordi Solé i Camardons**

**El poliedre sociolingüístic**

Una iniciació a la sociolingüística del conflicte

CONTEXTOS 3i4

Jordi Solé i Camardons s'autodefinix com a ecodidacte i practica de la sociolingüística. Ha publicat els llibres: *Sociolingüística per a joves* (1988), *Text i context* (1991), *Sobirania sociolingüística catalana* (1991), *Iniciació a la sociolingüística* (1992), *Les paraules del futur* (Ed. 3i4, 1995), *Polyglotisme i raó* (1998), i la novel·la *Els silencis d'Estel* (1996). També és coautor de: *Història social i política de la llengua catalana* (Ed. 3i4, 1996) i *Diccionari de sociolingüística* (2001).

En *El poliedre sociolingüístic* posa a l'abast del lector una revisió crítica, dinàmica i entenedora dels principals conceptes de la sociolingüística del conflicte, un enfocament de la realitat social de les llengües, de la interrelació entre fenòmens lingüístics i fenòmens socioculturals basat en el discurs ecosociolingüístic —o ecodidacte— que s'interessa per l'ecologia del procés d'estandardització i del model de la llengua; l'ecologia dels usos, normes d'ús i actituds lingüístiques dels parlants; l'ecologia de les funcions socials de l'idioma i l'ecologia dels contactes interidiomàtics internacionals.

ISBN 84-7502-627-3

9 788475 026275

**GALERIAS CALDENTHEY**  
 Tel. 55 05 35 • Fax (971) 55 05 35  
 MANACOR • MALLORCA

**GROUPAMA**  
 SEGUROS

**GUILLERMO BUSQUETS LLUÏ**  
 Agència

ANARGURA, 9  
 07500 MANACOR (BALEARS)  
 TEL. 971 845 384  
 FAX 971 845 384

AVDA. DIAGONAL, 523  
 08029 BARCELONA  
 TEL. 93 405 3344  
 FAX 93 439 8315



**Joan Miquel GERENT**

Productes agropecuaris i per agricultura ecològica

joanbeia@teleline.es  
 Tel. 971 55 03 13  
 Fax 971 55 29 28  
 Tel. mòbil 659 945 313  
 Av. Baix d'es Còs, 49  
 07500 MANACOR

català com Jaume Adrover. També hi eren presents membres de la direcció de l'OCB, de la mateixa Casa Catalana de Ciutat així com nombrosos afiliats i simpatitzants dels partits nacionalistes i d'esquerres de les Illes. Dirigents del PSM, la CGT, el PSOE, el GOB així com d'Alternativa per Mallorca, Endavant, Maulets, IU, CC.OO i UGT. Hi era present igualment el regidor del PSOE Francesc Mellado i molts d'altres càrrecs del nacionalisme i l'esquerra mallorquina. La presentació d'Estat d'Excepció va ser doncs un gran èxit tant pels organitzadors com per l'autor i presentadors de la novel·la. Ω

(Redacció)



## FIRA DE SON SERVERA



Són les broadores des Pla de Mallorca. Esposaren els seus brodats a la Fira. Tel. 971 830 401



Fa 3 anys que la Família Dawes va obrir el taller de Toldos i Rètols sa Coma a l'avinguda de les Palmeres del mateix poble. Tel. 971 811 557



En Josep Lluís Vives i el seu germà Llorenç són els amos del Magatzem Tot Ceràmica de la Plaça Nova de son Cervera. El va obrir son pare va 40 anys. Tel. 971 817 231



Fa 25 anys que en Jordi Miralles, barcelonès resident a Porreres i en Joan Rai de Capdepera pinten i dibuixen. Exposaren la seva obra al saló parroquial de son Cervera. Tel. 971 169 314 971 564 094



Fa un any que en Josep M<sup>a</sup> Triviño ha obert el taller de reparació de cotxes i venda d'accessoris Slick Car al carrer de s'Arrescló, al costat de la caserna de la Policia Municipal de Cala Millor. A la foto amb els seus amics. Tel. 971 587 436



Fa 29 anys que en Toni Llinàs i son pare regenten el taller de maquinària agrícola i de restauració de motos antigues Can Llinàs a son Cervera. Tel. 971 569 044

## Jack Lang, les escoles i el català

JOAN PERE LE BIHAN

El ministre d'Educació francès, Jack Lang, ha fet públics uns projectes de circulars a propòsit de l'ensenyament de les llengües anomenades a França regionals, entre les quals se troba el català. Aquests projectes preveuen quatre tipus de mesures: un increment de l'ensenyament de la llengua; la possibilitat d'augmentar el nombre de classes bilingües en què s'ensenyi 50% en francès i 50% en català; la possibilitat (com a mínim teòrica) de crear escoles públiques d'immersió lingüística i d'integrar a la xarxa d'escoles de l'Estat els centres de La Bressola (escoles catalanes associatives de Catalunya Nord) i els centres corresponents de Bretanya, Euskadi Nord, Occitània i Alsàcia; la creació d'unes oposicions específiques de mestres capaços d'ensenyar en català, bretó, etc.

Val a dir que les propostes del ministre han provocat moltes reaccions a tots els àmbits: la majoria dels sindicats de l'ensenyament s'hi oposen amb fermesa adduint que les escoles d'immersió crearien «un apartheid escolar» en el sistema escolar francès. I els polítics més jacobins com l'antic ministre d'Interior Jean-Pierre Chevènement hi veuen l'inici del desmantellament de França!

Cal reconèixer que Jack Lang proposa una veritable revolució lingüística si ens referim al marc francès. En efecte, la República francesa dona per suposat que a França no hi ha minories nacionals; que, en conseqüència, tothom és francès i que tothom té el dret de parlar la seva llengua, que, per definició, és el francès. Aquesta argumentació va motivar en el seu moment el refús de França de signar l'article 30 de la Declaració Universal dels Drets de l'Infant de l'ONU que en proclama els drets lingüístics, així com ho va fer per gairebé totes les declaracions internacionals.

Una suposada aplicació real de les mesures del ministre suposaria un gir de 180 graus no solament de la política lingüística de França sinó també i potser sobretot del seu edifici jurídicoconstitucional. Constituiria un avenç considerable pel que fa als drets humans i als drets dels pobles.

No se cal, però, deixar nos enlluernar per aquestes declaracions i cal fer prova d'una màxima prudència: el ministre actua en el marc de la legislació vigent i les circulars que posi en marxa poden perfectament no ser aplicades pel seu successor (recordem que el ministre Claude Allegre no va aplicar les directrius del seu antecessor François Bayrou pel que fa justament a les llengües regionals). Per altra banda, la reacció dels sindicats mostra que el sistema (que va ser pensat per eradicar les llengües no fran-

ceses) hi és totalment reaci. El mateix ministre Bayrou, en el seu llibre titulat *La decennie des mal-appris*, va escriure un capítol sencer sobre «la impossible reforma». Podem pensar que el sindicalisme ensenyant francès, majoritàriament jacobí, disposa de moltes armes per impedir aquests avenços.

Pel que fa a les escoles associatives d'immersió, la majoria creu en la sinceritat de l'actual ministre, però tem que aquest conjunt d'interessos creats sigui insuperable de moment.

Les escoles d'ABC (Alsàcia), Calandreta (Occitània), La Bressola (Catalunya Nord) i Seaska (Euskadi Nord) prefereixen guardar l'estatut actual, que, malgrat unes grans limitacions, permet, si la gent se mobilitza, de crear noves escoles. Només Diwan (Escoles Bretones) ha acceptat la juguesca (com ho indica la deliberació de la seva assemblea) de la integració a la xarxa d'Estat, comptant que el suport i la vigilància de les institucions locals bretones (consells regional i generals) garantirà la seua pervivència. Notem de passada que les escoles catalanes no disposen d'un suport semblant per part del Consell General dels Pirineus Orientals, única institució que representa el territori de Catalunya Nord.

Gràcies als ajuts de moltes institucions catalanes i ajuntaments, La Bressola acaba el seu primer quart de

segle creant gairebé un escola nova cada any en el marc de l'actual estatut (protocol d'acord amb l'estat de 1995). Al mes de setembre obrirà una escola nova a l'Alta Cerdanya i se'n preveuen d'altres per als anys a venir. Les escoles de La Bressola han posat al punt un sistema d'immersió lingüística que permet no solament que els alumnes sàpiguen català sinó que en recuperin l'ús.

La Bressola, davant la manca cruel de mestres formats en català a les comarques del nord, té la possibilitat de contractar-ne a la Catalunya Sud. També ha posat en marxa, juntament amb les altres escoles minoritàries, un centre de formació de mestres. Aquest sistema eficaç sembla gairebé impossible d'aplicar en el marc del sistema educatiu francès sense modificacions estructurals molt importants en termes de funcionament, de gestió de personal, de formació i de descentralització.

En conclusió, podríem dir que, justament perquè el ministre ha fet unes propostes que suposen uns canvis radicals en la societat francesa,

cal que siguem molt prudents. Pel que fa a les escoles catalanes La Bressola, probablement, abans d'acceptar una integració a la xarxa estatal sense bitllet de tornada, sense garanties pràctiques de poder mantenir la identitat i el sistema d'immersió, cal examinar amb molta cura l'evolució de la situació, veure si les directrius ministerials poden ser consolidades mitjançant una llei i si França acaba modificant l'article 2 de la Constitució, que, recordem-ho, estipula que «la llengua de la República és el francès». Mentrestant, la millor manera d'avançar i d'ajudar Jack Lang en la seua temptativa, és de continuar creant realitats, fent noves escoles catalanes, occitanes, alsacianes, basques... car «caminem per poder ser i volem ser per caminar», i en definitiva sempre han estat els pobles qui han tingut l'última paraula... si realment ho han volgut. Ω

Joan Pere Le Bihan i Rullan.  
Director general de les Escoles  
Catalanes La Bressola  
www.bressola.com

Chrom@



Computers

Toni Garriga Martorell  
Joan Roselló Porelló

Tel.: 971 55 99 15 - Fax: 971 55 43 94  
http://chromacomputers.ibweb.net C/. Ronda de l'Institut, 29 (darrera els Multicines)  
e-mail: tienda@chromacomputers.ibweb.net 07500 MANACOR (Illes Balears)





## N'Aznar, la inflació i l'americanització

JOSEP M<sup>a</sup> LOSTE ROMERO

Resulta una mica difícil d'explicar el comportament tan servil, antieuropeu i poc patriòtic del govern Aznar en relació a la visita imperial del President Bush al vell continent.

És francament contradictori cons-

tatar com un govern, que cada dia reclama i exigeix que els «pidolaires perifèrics» (catalans bascos i gallecs) s'integrin més en el «seu» projecte comú (que no és pas Europa), després adopti una actitud pusil·lànim, de

submissió absoluta als dictats de la potència ianqui. De fet, amb això es confirma el que diuen els bons articulistes que pul·lulen pels cenacles de poder de la vila de l'os i l'arboç: que l'autoritarisme d'Aznar que coneixen els ciutadans normals i corrents, es transforma en vaselina davant dels poderosos.

Però, a més a més, aquesta americanització forçada, la qual, malauradament, esdevé «mala grapa» antieuropeïsta, pot tenir conseqüències nega-

tives molt concretes per a la butxaca de tots nosaltres. Pensem que l'obsessió del PP en voler amorrar-se al dogma neoliberal nord-americà no evita, per exemple, que la inflació, (el pitjor impost que paguem tots els ciutadans sense excepció), estigui completament descontrolada.

Després de totes aquestes alegries i estupideses, aquests senyors ens hauran d'explicar com pensen restituir el poder adquisitiu dels salaris i les pensions. Ω



En José María Aznar és nét d'aquell Manuel Aznar que exemplificà el periodisme franquista «de rostre humà» i que fou conegut a Barcelona arran de la seva etapa com a director de La Vanguardia Española (la mateixa que ara publica columnes del destarotat Xavier Bru de Sala). Entre don Manuel i Josemari, hi ha una generació, que queda coberta per en Manuel Aznar Aceto (recordeu que els castellans utilitzen dos cognoms). A la seva fe de baptisme, datada a Bilbao (Bilbo) el 1916 hi diu: «Manuel (Imanol) Aznar Aceto». Sí, com sona, el pare del president espanyol va ser batejat com a Imanol, en una època en què els noms bascos («sabinians») només els empraven a la ciutat els jetzales. I és que Manuel Aznar Zubigaray en aquella època era militant d'EAJ!!! Així que Josemari és

## La història «secreta» dels Aznar

DIEGO LÓPEZ

nét d'un antic jetzale. Si la història hagués seguit el seu curs, avui sortiríem potser al carrer cridant «Aznar, askatu!»

De tota manera, crec que el més interessant és la biografia de Don Manuel en la seva època de joventut (abans de 1936). Deixeu-me que l'esquematitzi: -Etxalar, Nafarroa, 1894: Neix Manuel Aznar.

-Iruña, 1912: Don Manuel comença la carrera periodística en «La Tradición Navarra», diari de signe catòlic integrista.

-Bilbo: Aznar es trasllada a la capital bizkaitarra on es casa. Col·labora amb el diari basquista «Euzkadi», on signa com «Imanol» o com «Gudalgai». M'agradaria que algú em digués on puc trobar els seus articles sobre la Grande Guerre.



-Madrid, 1918: Canvi de lloc, canvi de feina, canvi d'ideologia. Ara ja el tro-

bem com a director precoç del diari madrileny «El Sol».

-Cuba, 1922: És director de «El País», i fundador de el «Excelsior».

-Madrid, 1931: Retorna amb la Segona República, de nou com a director de «El Sol». Ara s'identifica amb el «republicanisme conservador».

-Burgos, 1936: Aznar es presenta als sublevats... I el millor, és que l'accepten!!! Després, ja coneixem al Manuel Aznar com a propagandista franquista i com a falsejador de la història («Aixecament Feixista» = «Cruzada»). És al·lucinant la mutabilitat ideològica de don Manuel. Encara dubto que no passés una temporada al PCE (Llister també era a Cuba, llavors), o inclús, per què no?, a Bandera Roja (amb la Biru i companyia).



Ospa, no ens adonem que l'enemic no té principis, ni pàtries, ni res, què viu de l'oportunisme més fastigós. Llavors, clar, no sabem com defensar-nos i caiem en un pessimisme, que no és més que un optimisme lúcid...

Potser alguna joveneta o algun jove, en llegir la biografia de don Manuel, el vulgui emular, volent seguir la seva carrera oportunista. Què no ho provi, què per ser així se n'ha de ser de mena. A nosaltres, al segon «canvi de jaqueta», ens liquidem «ipso facto». Ω

II JAMÁS PODREMOS IGUALAR LA CORRUPCIÓN DEL PSOE !!



LO IMPORTANTE NO ES GANAR, JOSEMARÍ, LO IMPORTANTE ES PARTICIPAR



## El raïm de n'Aznar

El triomf esclatant del nacionalisme abertzale representat per la coalició PNB-EA a les darreres eleccions generals basques, ha endegat el discurs més patètic –si això és, encara, possible– del senyor del mostatxet resident al palau dit de La Moncloa, tot demostrant, de passada, la seva escassa talla política.

Tot el deler que ell i els seus acòlits posaren en el suposat desembarcament victoriós del seu delegat major a la colònia rebel eskaldun, l'ex megaministre Mayor Oreja, en forma de croada mediàtica «libèrrima», es capgirà

en una batcada espectacular que no esperaven, i de que, en companyia dels socialistes bascos-espanyols, n'eixiren ben escaldats (alguns barons del PSOE s'han fet ressò de la lliçó com Paqual Maragall, que s'han apressat a declarar que el partit s'ha d'allunyar del P(e) P(e) «com de la pesta».

Arran dels fets, en José Mari, tot fent gala de la prepotència innata dels mesetaris més rancis i antidemocràtics, no s'ha pogut estar de fer-se l'ofès i rebutjar obertament, primer, les assenyades paraules del molt moderat president de la Generalitat principatina (en

el sentit de mostrar-se satisfet de l'èxit dels seus socis europeus i de palesar el seu desacord per l'orientació de la campanya realitzada pels conservadors espanyols) i efectuar, després, unes declaracions que podríem qualificar d'hilarants si no vinguessin d'un membre tan significat de l'Espanya negra, closa –com sempre en tota la seva història– en l'obscurantisme més intransigent. Ací, el menyspreu pel diàleg polític veritablement democràtic i la prepotència ignorant del superb, ha fet dir al líder populista que «els bascos no tenen prou maduresa per rebre el missatge del canvi» –el que ell representa, es clar–.

L'escenificació de tan ridícula asse-

veració, que d'altra banda es pot interpretar perfectament com un insult més al poble basc, fóra molt semblant a aquella fàbula de La Fontaine en què la guineu es deleix per atènyer el raïm madur i ufanós que penja d'un parral, del qual espera atipar-se'n; però tots els intents que executa el cànid per empassar-se'l esdevenen infructuosos, fins que, apurats, muda d'actitud i assegura que el raïm encara és verd i no paga la pena l'esforç. Així doncs, n'Aznar ha fet com la guineu, en no poder haver el Raïm de la victòria a les eleccions basques, i d'intentar exorcitzar, posteriorment, els dimonis del seu propi fracàs. Ω

Andreu Salom i Mir



## Memòries pedagògiques



## Joaquim Lladó i la Gimnàstica

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

Al llarg del segle XIX les epidèmies, entre d'elles la del còlera i també «pesta groga», a més d'altres malalties infeccioses, com el tifus, que abundava cada estiu, i la tuberculosi, durant tot l'any, mogué alguns ensenyants a cercar, per damunt de tot, la salut dels seus deixebles.

Aleshores, un home d'empena, el professor i pedagog Joaquim Lladó publicava, amb gran èxit i seguiment, les pràctiques «Nocions de Gimnàstica Higienica aplicables a les escoles d'instrucció primària d'un i altre sexe com element d'educació física, útil per a totes les edats i per a totes les classes socials».

El volum editat a Barcelona i que tindria un cert ressò arreu de l'Estat espanyol, explicava en el pròleg, el mestre Lladó la seva experiència vital de cara a la matèria desenvolupada en el seu estudi: «La pre-

ponderància del temperament nerviós i la meua assiduitat en l'estudi havien fet malbé el meu cos, ja feble per naturalesa. Als vint anys lluny de posseir aquell vigor tan propi de la joventut ja em trobava sense forces; quasi puc dir, en una prostració general. No era estrany que així succeís quan la manca d'exercici que pogués servir d'equilibri al treball mental havia privat el meu cos del desenvolupament indispensable. Els braços els tenia molt prim; la pitrera enfonsada i summament estreta gaire bé no arribava als seixanta centímetres de circumferència. Com és natural la meua salut es ressentia d'aquesta manca de desenvolupament. Patia freqüents i fortes palpitations; em cansava a la més petita fatiga i cada any veia apropar-se l'hivern com una calamitat, doncs malgrat anat sempre amb prou abrigitament,

per recomanació dels metges, em refredava de seguida. El règim alimentari que seguia era també el d'un malalt. En aquest lamentable estat, un intel·ligent metge, el doctor Santiago Mendez, m'indicà la urgent i imprescindible necessitat de la gimnàstica per a regenerar-me i donar al cos el desenvolupament i vigor que necessitava, doncs en cas contrari, em digué amb tota franquesa, no li puc augurar a vostè llarga vida. Tal franquesa i tals consells, que mai no podré agrair prou, no eren certament per a menysprear, així que em vaig apressar a seguir el mitjà que em recomanava per a recobrar la salut. L'esmentat doctor dugué la seva amabilitat fins l'extrem d'acompanyar-me a l'acreditat gimnàs dels germans Vall, als quals directors proposà els exercicis que convenien al meu estat i que foren els més senzills, és a dir, els que hagueren fet qualsevol infant de vuit a deu anys, i que jo, així i tot, no podia fer si no era a força de patir molt. La gimnàstica produí en el meu cos una veritable revulsió...»

I poc a poc, Joaquim Lladó esdevindria un home nou, fort i saludable. Tant és així que «aquests excel·lents resultats que he experi-



La població de la pagesia era atacada molt sovint per malalties epidèmiques i endèmiques a causa de la seva feblesa fèssica.

mentat, i els que he notat en centenars de condeixebles han despertat en mi un entusiasme per la gimnàstica i n'he estat, en conseqüència, un dels seus majors apologistes. Per això no he deixat mai d'assistir diàriament al gimnàs dels germans Vall, i per això, trobant-me també a Madrid o París he tingut un gust particular en fer la visita a cada gimnàs.»

I així, en la seva obra, il·lustrada amb curiosos i detallistes gravats,

Lladó ens parla de la gran utilitat de la gimnàstica, descriu els aparells que feien servir en aquella època, els exercicis, horaris i aplicacions segons edat i persona, consideracions de la gimnàstica des del punt de vista moral i social etc. Les lliçons del professor Lladó tingueren un cert èxit entre els nostres mestres d'escola del segle XIX puix eren innovadores i pràctiques, avançades i en aquell moment, fins i tot, revolucionàries. Ω

LLETRA DE JAUME  
Preliminars (1)

## Salutació

1 Jaume, servent de Déu i de Jesucrist, el Senyor, saluda les dotze tribus que viuen arreu del món, a la diàspora.

## Proves i temptacions

2 Germans meus, tingueu-vos per molt feliços siguin quines siguin les proves que passeu, 3 sabent que la vostra fe provada engendra paciència. 4 Però, la paciència, l'heu de mantenir plenament fins a la fi; així sereu perfectes en tot i no us faltarà res.

5 Si a algun de vosaltres li manca saviesa, que la demani a Déu, i Déu, que dona generosament a tothom, sense retreure res, la hi concedirà. 6 Però que demani amb fe, sense dubtar, perquè el qui dubta és com una ona del mar, remoguda i sacsejada pel vent. 7 Una persona així, que no es pensi pas que el Senyor donarà res a qui té el cor dividit, inconstant en tot el que empen.

9 Que el germà de posició humil es gloriï d'haver estat enaltit, 10 i que el ric es gloriï perquè l'han humiliat. El ric passarà com la flor dels prats. 11 Quan surt el sol, amb la seva cremor, l'herba s'asseca, cau la seva flor i perd tota la bellesa; així es marcirà el ric i els seus negocis.

12 Feliç l'home que es manté ferm en les proves! Un cop les haurà superades, rebrà la corona de la vida, que el Senyor ha promès als qui l'estimen. 13 Que ningú, quan és provat, no digui: «És Déu qui em tempta.» Perquè Déu no pot tenir temptacions de fer el mal, i ell no tempta ningú. 14 Cadascú és temptat pels propis desigs, que l'atreuen i el sedueixen. 15 Aquests desigs, un cop fecundats, engendren el pecat, i el pecat,



arribat a la culminació, infanta la mort.

16 No us enganyeu, germans meus estimats. 17 Tot el que rebem de bo, tot do perfecte, ve de dalt, baixa del Pare de les llums. En ell no hi ha canvi ni

ombra de variació. 18 Ell ha decidit donar-nos la vida per mitjà de la paraula de veritat, perquè fóssim com les primícies de tot el que ha creat.

## Posar en pràctica la paraula de Déu

19 Germans meus estimats, vosaltres ja sabeu moltes coses, però heu de ser promptes a escoltar i lents a

parlar o a irritar-vos. 20 L'home que està irritat no obra segons la justícia de Déu. 21 Per tant, abandoneu tot comportament indecorós i tota mena de mal, i acolliu amb dolcesa la Paraula plantada en vosaltres, que té el poder de salvar-vos.

22 Poseu en pràctica la Paraula i no us limiteu a escoltar-la, que us enganyaria a vosaltres mateixos. 23 Perquè el qui escolta la Paraula i no la posa en pràctica s'assembla a un home que contempla la seva pròpia cara en un mirall: 24 es mira, se'n va i a l'instant s'oblida de la cara que feia. 25 En canvi, el qui s'emmiralla en la llei perfecta, la llei de la llibertat, i hi persevera no pas escoltant-la i després oblidant-la, sinó posant-la en pràctica, aquest serà feliç de practicar-la.

26 Si algú es té per religiós, però no domina la llengua, s'enganya a ell mateix: la seva religió és buida. 27 La religió pura i sense taca als ulls de Déu Pare consisteix en això: ajudar els orfes i les viudes en les seves necessitats i guardar-se net de la malícia del món. Ω

## L'ou de la serp

ANDREU SALOM I MIR

Les estratègies de domini i control de la població dels pobles políticament sotmesos, que arriben a desenvolupar les oligarquies detentores del poder suprem del sacralitzat Estat-nació, són múltiples i envitricollades, amb la qual cosa l'encerclament informatiu i desorientatiu dels mitjans de difusió oficials és cada cop més efectiu, i actua com a neutralitzador del benefici democràtic de la capacitat crítica i de la llibertat de consciència.

En aquesta part del món, els qui no estam disposats a creure a ulls clucs en les meravelles de l'"Espanya va bien", o a combregar amb rodes de molí, som anatemitzats i reduïts per aquell poder establert (ací, il·legalment i per dret de conquesta) a éssers gairebé indesitjables, àdhuc afins al genocidi.

En aquesta faicó, és ben significativa l'actitud de l'actual president del Govern espanyol, en José Mari, l'"il·luminat", que, com ha advertit Pilar Rahola, "aconseguirà, amb tanta agressió dialèctica, que ens atrinxerem tots en el camp comú i quasi oblidem les nostres profundes diferències..."

De fe, el "kefe" de la tribu castellana-espanyola està entestat a satanitzar les tribus catalana, basca i gallega, a més d'esglaiar-nos a tots com si en la seva figura s'haguessin transmutat en Franco, En Felip (Vè) i el comte duc d'Olivares. És perfectament comprensible, doncs, que l'home ens resulti, a molts, "tenebrosos hasta en sus gracias" (Arzallus dixit). Ja sabem, en fi, que l'ou de la serp es congria més fàcilment en les altes esferes del Poder.

Tot plegat fa necessària una profunda remodelació de l'estat dit autònom, car aquest —amb la constitució del 78— mai no ha deixat de constituir una etapa transitòria en la configuració real i veritablement democràtica de les nacions ibèriques. És una necessitat urgent d'un estat multinacional no declarat que, tard o d'hora, haurà de (re)plantejar-se l'escrupulós respecte entre les diferents nacions, com a garantia d'una convivència satisfactòria per a tothom. Tant si s'acara l'articulació del marc espanyol federal com en una nova configuració d'estats lliures i sobirans amb bones relacions de veïnatge, no passarà res de l'altre món. Les coses canvien. És qüestió de temps. Ω



## Joan Clos alcalde de Barcelona A la ONU, en català els enraona

Joan Clos, l'alcalde de Barcelona  
A les Nacions Unides s'ha adreçat,  
I la llengua amb que els ha parlat,  
És la que ell, com català enraona.

Mirall de capacitat i compliment,  
És lo que Joan Clos ha demostrat,  
I en acte internacional ha parlat,  
La llengua on ell n'és conseqüent.

Jo em declaro un barceloní conscient,  
I aprofito aquesta lingüística ocasió,  
Trametent a l'alcalde la meua felicitació,  
Acompanyada de personal agraïment,  
Doncs feu en català son parlament,  
Posant Catalunya en l'indret adient.

L'alcalde Clos en sa intervenció  
L'idioma català ha dignificat,  
I en son parlament ha demostrat  
Que Catalunya : És una nació!

Exemple d'inclita catalanitat,  
És esmerçat a les Nacions Unides  
Mitjançant elocucions sorgides,  
De l'alcalde de la nostra Ciutat.

Per això és un motiu de satisfacció,  
Quan nostre alcalde s'ha adreçat,  
A una assemblea que l'ha escoltat,  
En la llengua de la catalana nació,  
Atorgant-nos tot l'especial ressò  
Que és mereix la nostra catalanitat. Ω

*Reflexió*  
Si una forta lingüística discriminació  
Ha sofert la nostra llengua materna,  
I cert alcalde te la referma,  
A tots omple de satisfacció.

Barcelona, a 11 de juny del 2001  
Jaume Alfonso i Barceló

## LA COCA

Els Indis tenen coca allà al Perú.  
els ianquis, coca-cola refrescant.  
Els Catalans, la coca de llardons  
i l'estupenda coca de Sant Joan.

No us penseu, que això sia una bicoca  
voler anar de verbena i ser una coca.  
El personal se'm vol endur a la boca.  
Del més espavilat al més tanoca.

Deu ser la confitura que els provoca.  
Només sortir al carrer tothom s'hi aboca.  
M'han dit que aquest destí és el que em pertoca  
,  
però ami, de gràcia no me'n fa ni gota..

S'haurà de fer passar per una Oca  
Si no, se'm menjaran aquestes locas -  
-O disfressar-me de foca -.  
Sols penjar-ho em fa patxoca.  
Oh, La coca de Sant Joan  
és de totes les coques, la més elegant.

Ens és ben igual si n'hi ha molta o poca  
perquè ens agrades més que La Tapioca.  
Ja et pots ben amagar sota una roca,  
i si ara t'atrapen et mengen tota

Sóc una coca, i sé el que em toca, no soc cap  
soca  
Sóc una coca, una coca amb molts pinyons

M'hauré de fer passar per una Oca  
-si no, se't menjaran aquestes locas. -  
O disfressar-me de foca  
Sols pensar-ho em fa patxoca,  
Oh, La coca de Sant Joan,  
És de totes les coques, la més elegant.  
Sóc de totes la més elegant,  
Sóc La Coca de Sant Joan. Ω

Lletra i Música, Jaume Sisa . Del musical  
de DAGOLL DAGOM . La Nit de Sant Joan )

## STORMY WEATHER - Billie Holiday

TED KOEHLER / HAROLD ARLEN - BILLIE HOLIDAY

Don't know why there's no sun up in the sky  
Stormy weather  
Since my man and I ain't together,  
keeps rainin' all the time  
Life is bare, gloom and mis'ry everywhere  
Stormy weather  
Just can't get my poorself together,  
I'm weary all the time  
So weary all the time  
When he went away the blues walked in and met me.  
If he stays away old rockin' chair will get me.  
All I do is pray the Lord above will let me walk in the sun once more.  
Can't go on, ev'ry thing I had is gone  
Stormy weather  
Since my man and I ain't together,  
keeps rainin' all the time.

## ORATGE DE TEMPESTA

No sé per què no ix el sol a dalt al cel  
Mal oratge!  
des que el meu home i jo no estem junts  
No para de ploure tot el temps  
La vida és poca cosa, tenebres i misèria pertot  
Mal oratge!  
Estic cansada tot el temps  
Molt cansada tot el temps  
Quan ell marxà el blues es passejava i em trobà  
Si està a fora el vell balancí m'engronxa amunt i avall.  
Tot el que faig és pregar, el Senyor, amunt, em deixarà passejar  
Una volta més al sol.  
No puc continuar, tot allò que tenia se n'ha anat  
Mal oratge!  
des que el meu home i jo no estem junts  
No para de ploure tot el temps. Ω

## PRELUDE TO A KISS

DUKE ELLINGTON / IRVING GORDON /  
IRVING MILLS - SARAH VAUGHAN

If you hear a song in blue like a flower crying for the dew  
That was my heart serenading you  
My PRELUDE TO A KISS  
If you hear a song that grows from my tender sentimental woes  
That was my heart trying to compose  
A PRELUDE TO A KISS  
Though it's just a simple melody with nothing fancy, nothing much  
You could turn it to a symphony a Schubert tune with a Gershwin touch  
Oh! How My love song gently cries for the tenderness within your eyes  
My love is a prelude that never dies  
A PRELUDE TO A KISS.

## PRELUDI PER A BESAR

Si escoltes una cançó trista com a una flor plorant per la rosada  
És el meu cor asserenat-te  
El meu preludi per a besar  
Si escoltes una cançó que creix des de la meua tendre i sentimental  
aflicció  
Era el meu cor intentant de compondre  
Un preludi per a besar  
Encara que sols és una simple melodia sense res de fantasia,  
En faries una simfonia, una tonada de Schubert amb un toc de  
Gershwin  
Oh! Com plora dolçament la meua cançó per la tendresa amb els teus  
ulls  
L'amor en mi és un preludi que no mor mai.  
Un preludi per a besar. Ω

## I TANMATEIX

*I tanmateix la gent se'n va per sempre més,  
deixant un regust amarg pels espais de l'ànima,  
així aprenem que en viure anem morint  
i ens corprèn que aquesta llei sigui tan certa.  
Ai, amor, si per amor pogués fugir d'aquí  
fins aquell meu paradís de ribes serenes,  
tornaria a obrir amb plenitud les ales blanques  
del demà per sempre més... per sempre més amb tu.  
Així doncs, buido les maletes per a l'adéu,  
desfaig els pobres cabdells que a la terra em lliguen,  
viuré mirant-te els ulls, que solament  
és en ells que puc gaudir del gest de viure.  
Ai, amor, si per amor pogués tornar a sentir  
la forta passió i la pell de tantes absències,  
tornaria a obrir amb lenta plenitud les ales del demà  
per sempre més... per sempre més amb tu.  
Tot el que et dic no té sentit si sóc dempeus  
però és clar com la llum del mar quan meno la barca,  
jo vinc d'un món de gestes i naufragis  
i m'agrada si el meu cant commou l'oratge.  
Ai, amor, si per amor pogués deixar-ho tot,  
cremant tots els meus ahirs per tornar a renéixer,  
obriria amb lenta plenitud les ales blanques del demà  
per sempre més... per sempre més amb tu. Ω*

Lletra i música: Lluís Llac





## Pens que dic sa veritat

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Defensors dels drets humans,  
Que hi anau d'equivocats,  
En el qui causa maldats,  
Robatoris i assassinats,  
Vultros a ell defensau.  
Crec que vos assegurau,  
Que sou vultros pecadors,  
A dins uns pecats majors,  
Els governants hi nedau.

Per això se fan presons,  
Amb moltes comoditats,  
Com hotels de qualitats,  
Tenen ses condicions,  
Bons llits, televisions,  
Camp de deport per jugar,  
No los manca el bon menjar,  
Piscines de condicions..

Treballador en general,  
Comerciant i empresari,  
Los han fet pujar al Calvari,  
Posant el gros capital.

De tot el molt personal,  
No n'hi ha cap de tancat,  
Per ésser homo honrat,  
Un sant Benet los penjau.

Sa justícia heu aplicada,  
En aquell treballador,  
Que amb molta pena i suor,  
Una casa ha aixecada.  
Quin sacrifici aportau,  
Avui tots els governants?  
Bona paga tots cobrau,  
Molts de duros manetjau,  
En cotxes nous passetjau,  
Que de fet vos costen res,  
Com altres temps el marqués,  
El seu lloc lo ocupau.

S'obrar de tota persona,  
En compte se va tenir,  
Es camí se va seguir,  
Tot lo d'ell se tingué en compte,  
Com arbre sa seva ombra

Ben calculada està,  
El seu mode de obrar,  
En lletra de fina ploma.

Per això el vostre obrar,  
Quedarà ben arxivat,  
I també examinat,  
El resultat que donà.  
Molta falta trobarà,  
Tot el vostre seguidor,  
Ell va fer bona presó,  
Per anar-hi a descansar.

Diran: jo ho pressentia,  
Defensant els assassins,  
Aquelles gents de mals fins,  
Que s'alarma semblaria.  
Per ells palaus construïa,  
Envers de castigar-los,  
D'aquest món es llevar-los,  
Era lo que es mereixia.

Amb sa llei des drets humans,  
Governants van protegits,  
Molts casos han succeïts,  
Que de ell no n'han fet cas.  
De fet se'n contenen bastants,  
De sa nació abusaren,  
Sa vida s'asseguraren,  
Perquè res mai los mancàs.

Sa justícia perseguí,  
Que no los deixà de mà,  
A on se volgué amagar,  
Un moment se'l descobrí,  
El seu procés se seguí,  
Aclarint sa veritat,  
Que de complit i honrat,  
D'això ell res va tenir.

Se fa polític el qui és,  
Ben trempat i xerrador.,  
Que vol salvar tot factor,  
Perquè el qui ha no serveix.  
Però no se compromet,  
A fer feina sense paga,  
Voldrà ell menar sa barca,  
I que l'altri remi espès.

Aquest cas se te present,  
Pensant amb el temps d'enrera,  
Aquell que regidor era,  
Ja n'estava ben content,  
Feia el treball present,  
Dispost a lo que es manà,  
Avui no se pot trobar,  
Home d'aquest manament.

Ses dones han augmentat  
Dins tota corporació,  
A dins molt alt escaló,  
Del Congrés i del Senat.

Això mai havia passat,  
A dins el redol d'Espanya,  
Sa política s'afanya,  
Mirant d'augmentar s'esbart.

Partit i contra partit,  
Cap perd i tot ell molt guanya,  
S'han destinada una paga,  
Per fer sa vida de ric.  
El treball és ben petit,  
Que se li assenyalara,  
Molt ben mudat podrà anar,  
I duros per menjar frit.

Cap n'hi ha de destacat,  
Ni tampoc de creador,  
De tot el molt senador,  
Que mando ha escalat.  
De mestre o d'advocat,  
Ha fet vida de senyor,  
La paleta o de picó,  
Cap moment ha manejat.

Per fer pujar sa nació  
S'han mester homes d'empresa,  
D'aquesta classe a balquena,  
N'hi ha molt gros escodró.  
Són fills de treballador,  
Que molta de fam patiren,  
Justícia demanarien  
Perquè tenien raó. Ω

# LA NOSTRA CUINA

## Cuixa de anyell

*Ens caldrà disposar d'una cuixa d'anyell d'un quilo i mig de pes, 60 gr. de sagí, sis creïlles grosses, d'un parell d'all, d'un parell de cullerades de julivert picat, de 25 gr. de mantega de vaca, de brou sal i pebre.*

Amb la mantega untarem per dins una cassola d'obra o un atifell refractari. Les creïlles, pelades i rentades, es tallen a rodanxes i es posen al fons de la cassola per tongades, procurant que cadascuna de les tongades siga coberta amb sal; es posa el julivert i els alls picats i es deixa damunt de tot la cuixa de anyell adobada amb sal i pebre. Se li posa brou fins a cobrir les creïlles i s'escampen porcions de mantega per damunt la cuixa. Caldrà deixar-ho dins del forn a mitjana temperatura durant una hora i mitja, i es procurarà pegar-li la volta i ruixar-ho amb el mateix suc, per tal que quede cuit tot per igual.

## Medallons d'anyell

*Els medallons d'anyell són de la part rodona de les xulles, en farem de vuit o dotze. Cal també 75 gr. De mantega de vaca, i una cullerada d'oli. Per a fer la salsa, ens cal tenir a l'abast una "carloteta", una cebeta, dues penques d'api, 30 gr. de cuixot (pernil), 50 gr. de mantega de vaca, la resta de les xulles, dues cullerades de farina, un quart de litre de bou de carn, un got de vi sec, una culleradeta de puré de tomaca, pebre-negre, sal i una rameta de romer tendre.*

De primer antuvi es prepara la salsa: fondre la mantega en una cassola i sofregir la carlota, la ceba i les penques d'api, tot net i picat, els trossets sobers de les xulles i el pernil tallat en petits daus. Apartarem la cassola del foc; en estar tot sofregit, li afegirem la farina i la remenarem per tal que es barregi bé amb el sofregit i posarem de bell nou la cassola a foc suau, durant deu minuts, sense deixar de remenar. Quan el guisat prenga una tonalitat daurada, el retirarem del foc. En un atifell a banda es posa a bullir el brou amb el vi, i se'ls incorpora el sofregit i el puré de tomaca, les herbes aromàtiques i el roman. Es deixa coure la salsa durant quasi un parell d'hores, remenant sovint perquè no s'apegue. Si hi sura un poc de bromera, la llevarem. En prendre la salsa un aspecte de beixamel, es trau del foc i es passa per un colador. Mitja hora abans de servir-se caldrà rescalfar-la amb poc de foc, i l'adobarem al gust. En la paella on tinguem la mantega de vaca i l'oli, fregirem els medallons d'anyell fins que prenguen color fosc, però amb la part interior clara. Se serviran amb la salsa espessa i fosca per damunt.

## Anyell al forn amb sagí

*Quatre cuixetes d'anyellet d'uns tres-cents cinquanta gr. cadascuna (quilo i mig en conjunt). O quilo i mig d'espallleta (espaldilla) d'anyell, partit en quatre o vuit trossos. (L'espallleta és més recomanable perquè, tot i tenir més os, resulta més saborosa i menys eixuta la seua carn, que la de cuixa). Uns 25 gr. de sagí. Un gotet de vi blanc millor si es de Xerès. Un poc d'aigua si la cocció de la carn, per menys tendra, necessitara. Julivert, tres o quatre alls i sal.*

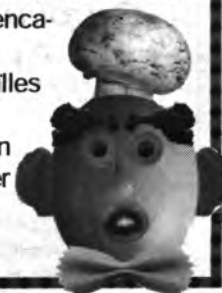
Hi ha dues maneres de guisar-ho:

a) S'untan els trossos de carn amb el sagí, després d'haver-los posat sal, i es deixen en la cassola d'obra plana uns deu o quinze minuts; se'ls afegeixen després dos o tres alls pelats i tallats, el vi, una fulla de llorer i un poquet d'aigua, i es fica tot al forn no massa fort. Prèviament s'hauran mig cuit al bull unes creïlles i cebetes menudes, que s'incorporaran a la carn quan siga a mitjan coure, és a dir, quan ja haurà estat dins del forn uns quaranta minuts, i continuarà encara uns trenta o quaranta minuts més.

b) La carn en la cassola plana d'obra, després d'escampar-li la sal per damunt, es decora amb bocins o mugronets de sagí. S'afegeixen unes creïlles menudes, rodones, ficant-les entre els buits que deixen els trossos.

Es banya tot amb el vi i es tiren uns grams de pebre-negre (menys d'una cullera sopera). En un morter es piquen els alls amb un pessic de sal, un manollet de julivert i uns pinyons, fins aconseguir un conjunt pastós, i se'ls tira un gotet d'aigua tot i remenant-ho tot bé; s'aboca a poc a poc per damunt de la carn i les creïlles, i es posa al forn.

La cocció dura entre 60 i 90 minuts.

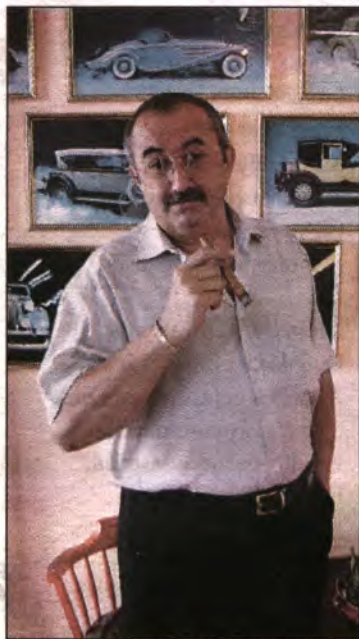




## LES MERAVELLES DE S'ARENAL



Fa 4 anys que na Sema, En Turabí i n'Steffan, del Kurdistan regenten el restaurant Alí Baba a Sometimes. En Turabí fa una crida ala solidaritat amb els presos polítics -kurds i d'altres nacions- que tenen els turcs i que estan en vaga de fam. Tel. 667 074 704



Fa 25 anys que en Joan Janer va obrir l'Oficina de Canvi de Moneda al carrer Acapulco de les Meravelles. D'aquí a mig any, això del canvi s'acabarà i en Joan encara no sap a que s'haurà de dedicar. Tel. 971 261 949



N'Antoni Otero acaba d'obrir la Cafeteria Los Marinos a l'Edifici Pil·lari Platja de s'Arenal. Tapes i begudes. Tel. 971 262767



Fa 2 anys que en Gonzalo Sánchez ha obert la Galeria d'Art Cupido a les Galeries Cupido de s'Arenal. Tel. 971 744 051



Fa 25 anys que en Lluís Ladària va obrir el Bar Paradís al costat de la Policia Nacional de s'Arenal. Se menja a la carta per unes 200 optes. Tel. 971 266 395



Fa 3 mesos que na Susanna Oliva i n'Alí Abel de Sabadell regenten la Cafeteria Vista Mar a l'Edifici Pil·lari Platja de Can Pastilla. Despatxen menús a 1000 ptes. Tel. 971 491 804.



Fa 30 anys que en Joan Serra va obrir el souvenir Marilen a les Galeries Cupido de s'Arenal. Uns s'han mort i altres s'han retirat i en Joan és el més antic del redol. Tel. 971 267 870

## L'ESTEL

## BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....  
 Adreça.....  
 .....C.P.....  
 Població.....  
 C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

**ANUAL 5.000 PTS (30,05 euróns)**

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....  
 Adreça.....  
 Núm. entitat.....Núm. sucursal.....  
 Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al  
 Apartat de Correus 124  
 07600 s'Arenal de Mallorca**

Fa 10 anys que en Joan Redondo regenta l'Hostal de dues estrelles Raixa a la Ribera de Can Pastilla. Són 42 llits alpreu de 4000 ptes la nit. Despatxa menús a 1000 ptes. En Joan també és l'amo del Restaurant la Mejillonera al Port de can Pastilla. Tel. 971 263 232



Fa 3 mesos que na Sabine Doemer i el seu fill Daniel Munar han obert la botiga de begudes i queviures Super 3 a les Galeries Cupido de s'Arenal. Tel. 971 269 845



N'Elena Villalobos és la madona de la Bisuteria Elny a les Galeries Cupido de s'Arenal. Tel. 971 265 209



Fa 20 anys que en Guillem Garí regenta el Restaurant El Cruce, al creuer de Vilafranca. Se menja per una mitjana de 2000 ptes a la carta. Tel. 971 560 053

## VILAFRANCA

**SEGUROS  
 BERT  
 'ARENAL**

TODA CLASE DE SEGUROS

PLAÇA MAJOR, 1 • TEL: 44 23 74 • FAX: 44 20 00 • S'ARENAL

**Mare Nostrum  
 AXA**